

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228602

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No.

۲۹۴۳۰۴

Accession No.

۲۴۲۲

Author

اسٹوڈنٹ یوسف ا - ت

Title

تعلیم عربی

This book should be returned on or before the date last marked below.

تعليم عربي

برنجي قسم

سنة ١٣١٢ ع

طبع في المطبعة الجامعة بالقاهرة (سليم حبالين)

* تعليم عربى *

بيروتده اسمى غير مصرح بر « پر » طرفندن ترتيب وطبع ايداش دور.

لسانمزه بالتطبيق مترجمى

طوبجى ييكباشيسى

اسماعيل . يوسف

برنجى قسم

مرحقى محفوظدر

* طبعت في المطبعة الجامعة بالقاهرة *

برقاج سوز

با اراده سنيه بيك اوچيوز برسنه سي اواخرنده مصر فوق العاده قوميسر اكنه
تعيين بيور بلان دولتو غازى احمد مختار پاشا حضرتلر ينك معيت عاليلر ينه ياوزلكاه
مأموراً ايديله ترك، مصره كلدېكم جهتله بوراده عربجه اوكر نوب سويلمك، اوقويوب
اكلامق مجبور يتنده قالمش وشوارزومه دسترس اولق ايچون ايدنديكم ككتب
متعدده دن، ترجمه سنه موفق اولديغم بوكتابك ترتيب واصولى ديكرار ينه، مرجع اولغله
بوندن چوق مستفيد اولمش ايدم.

لكن استفاده واقعه شخصه منحصر قالميوب، ارزوى تعلمه جوستجوى اسباب
ايدن اخوانه ده بر خدمت ناچيز اولق اوزره طبعته ده هو ساندم، كتاب
مذكورك لسائمه توافق ايتميان جهتلرى ذكردن طى اوله رق بوكابدل كتب
سائره دن طو پلادېغم قواعد سائره ضم وعلاوه ايداش اولديغندن، شو حالده طبع
ايديلان اشبو نجله هم ترجمه هم ده تاليف كبي ايكي سعيك محمولى اولدى.
كتابمز عربجه نك اساس قواعدىنى شامل اولديغى جهتله، عربجه بي سويليوب
ياز مقاغى چوق تسهيل ايدر، بونى مطالعه ومارسه دن ذكره، عربجه نك غوامضه
كسب وقوف ايتك ايتيانلر، حقيقه بر بجزى پايانه شبيه اولان مفصلات
كتب عربيه به مراجعه كنديلر، چون غايت سهولتى بر يول آچمش اولورلر.
بو بابده اك بيوك مشوقم، عصر معارف مصر حضرت خلافتينا هيلرنده پرورش
ياب كمال اولديغم، امام المسلمين و خليفه عدل آيين شوكلو غازى عبدالحميد خان ثانى
افندهز حضرتلر ينك امر معارفك تعميم وترقيسى امرنده انظار حسادى قماشديران
انوار عواطف، لاناهايه، پادشاهاندى لرى اولديغنى لسان شكر و محمدتله ياد وتذكار
ومفروض كردن عبوديتيم اولان، دعائى ديموميت عمر واقبال حضرت ظل الله يلى
شو وسيله، جميله ايله دخى تكرر ايلرم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بعد الحمدلة والصلوة

تعريفات ابتدائيه*

لسانده اولديغي مثلثو عربجه ده دخن علم صرف ، لساني طوغرى سويليوب يازمق ايچون قواعد مخصوصه بي حاوى بر فندر .
 سويله نيلان و ياز بلانلره كلام دينور كه كلمه لردن ، كلمه ده حرفلردن ، مركبدر .
 حروفات عربييه : ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش
 ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه لاي حرفلر يدر .
 بونلردن : ت ث ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن حرفلر
 حروف شمسيه ما باقيسى قمر يه در .

بونلره حروف شمسيه ديتلمسنه سبب ، الشمس ديديككز وقت ل ، اوقونيوب مخفى قالديغي كبي مذكور حرفلر ايله بدأ ايدن كلمه لرده ده ل مخفى قالديغندن ،
 كنديلر ينه حروف شمسيه اطلاق اولمش در .

مثال : التراب ، طويراق ، الثوب ، روبه ، الدار ، او ، الذرع ، اكك .
 حروف قمر يه ايله بدأ ايدن كلمه لرده ل مخفى قالماز .
 مثال : القمر ، آى : الجواب ، مكتوب ، الباب ، قيو ، الجبل ، طاغ ، الاب ، بابا .
 حروف صوتيه وغير صوتيه .

لسان عربده حروف صوتيه اوليوب ، هپ غير صوتيه در ، حروف صوتيه ، قامنده
 حر كه قوللاينلور .

بوده : فَتْحَةٌ ، كَسْرَةٌ ، ضَمَّةٌ دن عبارتدر .

بَ بٍ بٌ لَ لٍ لٌ مَ مٍ مٌ نَ نٍ نٌ كَبِي
 تنوين .

تنوين اشبو اشارتلردن عبارن اولوب ، داخل اولديغي الفاظك دائما آخريه

کَلور و (ن) کبی تلفظ اولنور .
 مثال : کتاباً (کتابین) ، کتاب (کتابین) ، کتاب (کتابین) کبی

حروف مد .

حروف مد : ا ، و ، ی . حرفلری اولوب حرکه لری تمدید ایچون قوللانیلور .

یا . بی . بو کبی .

بولردن : ا فتحه بی ، ی کسره بی ، و ضمه بی تمدید ایدر .

جزم یا خود سکون (°)

اوزرنده اشبو (°) جزم اشارتی بولنان حرف ساکن اولوب حرکه سی

ما قبلنده کبی حرفک حرکه سنه تابع در .

مثال : قلب ، مَرکب ، رُقبة ده اولدیغی کبی .

تشدید (°) .

تشدید بر حرفی مکرراً او قودر . چونکه عربلر ، بر جنسدن ایکی حرف یان

یا نه کَلور ایسه برینی دیکرنده ادغام ایدرلر ، یعنی او حرفلردن بری یازیلوب

اوزرینه تشدید وضع اولنور .

مثال : مَدَّ ، مَدَدَ دن ، فَرَّ ، فَرَّرَ دن .

همزة (ء) . آ .

همزة ایکی نوع اولوب برینه همزة وصل ، دیکرینه همزة قطع دینیلور .

همزة وصل وصلی حالنده تلفظ اولنمیا نه اطلاق اولنوب اوزرینه وصله

دینلان شو (ء) اشارت وضع اولنور .

مثال : بَابُ آلِیت ، مع الْوَلد ، بِالْعَصَا ده اولدیغی کبی

همزة قطع وصلی حالنده تلفظ اولنانه اطلاق اولنور .

مثال : فِي أَنْتَ ، فَأَكْرَمَكَ .

مد (̄) اشارتیدر

الفی تمدید ایچون یانته ابکنجی بر الف یاز لیوب ۴ بو کابدل تمدیدی لازمکلان
(۱) ک اوزرینه مد (̄) وضع اولنور .

مثال : آن کبی که ۱۱ من یرینه در .

• نهپاته قونیلان (ی) .

(ی) که نک آخرنده بولنوبده یایه مخصوص اولان ایکی نقطه اوللازایسه

(۱) مقامنده ما قبلنده کی حرفک فتحه سنی تمدید ایدر .

• مثال مَشِي ، رَمِي ده اولدیفی کبی .

درس (١)

❖ ضمائر شخصیه ❖

ضمائر شخصیه ایکی نوع اولوب : برینه ، منفصله ، دیگرینه متصله دینور
ضمیر منفصل فاعل واقع اولان ، ضمیر متصل حرف جملک ، اسملرک وفعالرک
فعولی واقع اولان ضمیر لردر .

ضمائر متصله .

متکلم	مخاطب	غائب
مفرد	ك ك	ه ه
م	ك مؤنث	ي سي مؤنث

ایشته بویازدیغم ترکیجه ده کی ضمیر مضاف اداتی عربجه نك مقابلیدر .

(١) . — ضمائر متصله مذکورہ عند قت مع برابر : ل ، ایچون اداتلریله
رابر کلدیکی وقت وارلق معناسنی ارائه ایدر لر .

مثال

عندي	ياخود	معي	ياخود	لي	بنم وار
عندك		معك		لك	سنك وار
عندك		معك		لك	مؤنث ایچون سنك وار
عنده		معه		له	آنك وار
عندها		مها		لها	مؤنث ایچون آنك وار

(٢) . — بزده سوزی غیر معین صورتله بیان ایتتمک اوزره قوللاندیغمز (بر)
برجه ده عینا مستعمل دکلدر .

مثال : معه ساعة ، دینلدیکی وقت ، اونك بر ساعتی وار دیمکدر .

(٣) . — برشیئک کندی قتمده بولندیغنی کوسترمک ایچون عند ، برابرنده بولندیغنی
کوسترمک ایچون مع ، بواکیئک غیر یسنده ل قوللانیلور .

مثال

عندہ کز سی
معہا سکین
لی حدیقہ

اونده سندالیه وار
اوقادینک بیچاغی وار (اوقارنیک باننده بیچاق وار)
بنم باغچه م وار

(۴) . — ما (بوق) اذات سلبدر. هل — ا (می) اذات استفهام در .
اما (یوق می) استفهام انکار بدر . مذکور اذاتلر فعللرک یاخود فعل . قمانه
قائم کلمه نک اوانه کلور لر .

مثال

هل لها أخت « ۱ » ، اونك قیز قرداشی واری ؟
ما له أخ « ۲ » ، اونك قرداشی بوق .
أما عندك فرأش ؟ ، سنده دوشك بوق می ؟

لغات

مغدة	یوز یا صدیغی	نعم سیدی	اوت افندم	او	یاخود
صحن	صحن	لا سیدی	خیر خانم	واکن	لکن
طاس	طاس	حقل	ترلا	و	حرف عطف
قلم	قلم	غیب	اوزوم	بطیخ	قارپوز

تعلیم (۱)

سِكِينٌ وَقَلَمٌ -- عِنْدِي كُرْسِيٌّ وَمِخْدَةٌ -- مَعَهَا عَنَبٌ وَبَطِيخٌ -- هَلْ لَكَ حَقْلٌ
 او حَدِيقَةٌ -- أَمَا مَعَكَ سَاعَةٌ -- لَهُ أَخٌ وَلَكِنْ مَالَهُ أُخْتٌ -- هَلْ لَهَا أَخٌ أَوْ أُخْتٌ
 -- لَهَا أُخْتٌ -- أَمَا مَعَكَ قَلَمٌ -- لَا سَيْدِي مَا مَعِي قَلَمٌ -- نَعَمْ أَوْ لَا . مَا عِنْدِي
 كُرْسِيٌّ وَلَكِنْ عِنْدِي فِرَاشٌ -- هَلْ لَهُ أَخٌ (۱) -- مَالَهُ أُخْتٌ (۲) -- أَمَا عِنْدَكَ
 طَاسٌ -- لَا سَيْدِي -- حَقْلٌ وَحَدِيقَةٌ -- مَعَكَ سَاعَةٌ وَسِكِينٌ وَمَا مَعَكَ قَلَمٌ .

ترجمه (۱)

فرداشی واری ؟ - اوت خانم ، آنک بر فرداشی و بر همشیره سی وار . - افندم
 بر باغچه کز واری - یوز با صدیغم یوق . - اونک (مؤنث) اوزومی می وار یوقسه
 فار پوزی - آنک بر یتاغی و برده صندالیه سی وار . - ساعتکز یوق می ؟ -
 خیر خانم ، ساعتم یوق . - اونک (مؤنث) فرداشی یوق می ؟ بنم قلم و بیچاغم
 وار . - یتاغم یوق لکن یوز با صدیغم وار . - ترلا و باغچه کز یوق می ؟ افندینک
 بر پردری خانمک بر همشیره سی وار . - اوت یاخود خیر .

(۱) مصر لساننده هل - آ ادات استفهاملری حذف اولنوب استفهام ایچون

فعلاک و یاخود فعل یرینه قائم اولان کلمه نک آخیرینه شی قونیلور .
 مثال : لَهُ شی آخ ، فرداشی واری ؟ بوده اوهشی آخ کبی تلفظ ایدملیدر

(۲) استفهام انکازیده ده فعلدن اول ما و صکره شی کتور یلور .

مثال : مَالَهُ شی آخ ، فرداشی یوق می ؟ بوده مه اوهش آخ کبی تلفظ ایدملیدر

تنبیه - استفهام اوله رق : لَهُ شی آخ ، فرداشی واری ؟ مَالَهُ شی آخ ، فرداشی یوق می ؟
 دینلدیکی کبی جواب اوله رق ده لَهُ شی آخ ، فرداشی وار ؛ مَالَهُ شی آخ ، فرداشی
 یوق . ده دینلور . بونک استفهام اولوب اولدیغی صورت تلفظ دن اکلاشیلور .
 استفهامده اوزونجه تلفظ ایدیلور .

مثال : بَابِ الْبَيْتِ (۲) اوک قپوسی .

تتابع اضافت واقع اولان محللرده حرف تعریف اک صوک کلان مضاف الیهک اولنه کتوریلور

مثال : مِفْتَاحُ بَابِ الْبَيْتِ ' اوک قپوسنک اناختاری .

مضاف الیه اسم خاص اوور ایسه ' اولنه حرف تعریف کتورلمز

مثال : أَبْوَابُ مَدِينَةِ بَيْرُوتِ ' بروت شهرینک قپولاری .

اسم خاصلره حرف تعریفک دخولی سماعیدر .

(۷) — ترکیه ده اولدیغی کبی عربده دخی اضافت بیانیه ده ادات ربط یوقدر .

(۲) اکر مضاف ایله مضاف الیهک اره سنه ' مالکیت وخصوصیت معناسنی

اشعار ابدن متاع (مصدره بتاع مستعملدر) کیررسه بوحالده حرف تعریف

مضاف واقع اولان اسمدهده بولنور .

مثال : الْبَابُ بِتَاعِ الْبَيْتِ ' اوک قپوسی .

علاوه — مصدره بتاع کیمه سی تملک ایچون قولانیلدیغی مثللو ' براسمی مضاف الیه

قلدقدن صوکره (کی) ضمیر وصفیسنی علاوه ایدره رک لسانغزده مېهم مراد

ایلدیکمز یر لرده ده قولانیلور .

مثال : هَذَا الْكِتَابُ بِنَمِيٍّ ' بوکتاب بنم در . بتاع الشّعیر ' آرپه نککی

یعنی آرپه صاحبی

مثال

قطعة حديد	دمير پارچه سی
ساعة ذهب	التون ساعت
كرسي خشب	اڭاج اسكمله
قطعة من الحديد	دمير دن پارچه
ساعة من الذهب	التون ساعت
كرسي من الخشب	اڭاجدن اسكمله

لغات

قصر	كوشك	من	كيم	ثياب	اثواب	كلب	كوپك
امير	امير	ظهر	ارقه	ابن	اوغل	كتاب	كتاب
خادم	اوشاق	بغل	قاطر	حصان	آت	في	ده
جيش	صپه	على اوزرنده، اوزرينه	تحت	تحت	الت	اولاد	اولاد
رصاص	قورشون	فضة	كموش	سلسلة	زنجير	وعاء	قاب

أئي نه ، هانكي ديمك اولوب بولنديغي جمله اسميه ده استفهام مبهم حاصل ايدر مثال : أئي كُتِبَ (۱) ، هانكي كتابلر ؟ - اي شئي معكم (۲) سزده نه وار ؟

تعليم (۲)

الأولادُ عندهم كُتِبَ ابنُ الخادِمِ - لكم بغلٌ وحصانٌ - من له خادمٌ -
 ابنُ الأميرِ له خادمٌ - على ظهرِ الحصانِ - تحتِ الثيابِ -
 ثيابٌ من - ثيابُ خادمِ الأميرِ - مفتاحُ أبوابِ البيتِ - في قصرِ

(۱) كُتِبَ آي ، هانكي كتاب ؟ بوراد كي آي ، بزم اثنای كلامده تعجب مقامنده سويلديكمز (نه صوكره نه اولدى) ده كي نه كبي تلفظ اولنور .
 (۲) معكم اي سزده نه وار ؟ كور لديكى وجهله مصدره استفهام ايچون قوللا نيلان :
 نه ده ، نه وهانكي اداتلري قملدن صوكره وضع اولنور

أَوْلَادِ الْأَمِيرِ - فِي صَنْدُوقِ الثِّيَابِ - أَبْوَابُ بَيْوتِ مَدِينَةِ بَيْرُوتِ -
عِنْدَنَا وَعَاءُ فِضَّةٍ - أَمَا مَعَكَ سِلْسَلَةٌ ذَهَبٍ - لَهِنَّ خَادِمٌ - عَلَى
أَيِّ شَيْءٍ - عَلَى ظَهْرِ حِصَانِ ابْنِ الْأَمِيرِ - لَهُمَا كَرَمٌ - بَابُ قِصْرِ
الْأَمِيرِ - أَيُّ كِتَابٍ مَعَكَ - كَلْبُ الْوَالِدِ وَحِصَانُ الْأَمِيرِ وَبَغْلُ الْخَادِمِ
- لَهُ سَاعَةٌ فِضَّةٌ - مَنْ لَهُ سِلْسَلَةٌ حَدِيدٍ - الْمَدِينَةُ لَهَا أَبْوَابٌ خَشَبٌ - وَعَاءُ
ذَهَبٍ

ترجمة (۲)

اميرك سراينك قپولرى - بيروت شهرينك خانه لرنده - هانكى كتابكزوار
(برابر كرده) ؟ - چوجقللك كتابلرى - كيمك چوجقلمارى - ديشى اشكك
ارقه سنده - هانكى ديشى اشك ؟ - اوشاغك ديشى اشكى - البسه صندغنده -
اميرك اوغلونك بر يوزكى وار - اونلرك باغى وارى ؟ - اونلرك (مؤنث) نه
لرى وار (برابر لرنده) ؟ - اونلرده (مؤنث) اميرك اوشاغنك اوغلونك البسه لرى
وار - سزده كموش ساعت مې وار يوقسه آلتون ؟ بزم دمير زنجير مز يوق -
آلتوندن بر خانه - شهرك دمير قپولرى وار

درس (۳)

لسان عربده يكديكرينى متعاقباً كلان كلمه لرك اره سنه (و) عطف قونيلور

مثال : عِنْدَهُ دَفَاتِرٌ وَمِخْبَرَةٌ وَمِسْطَرَةٌ اِنَّه دَفَاتِرٌ دَوِيدٌ مِسْطَرَةٌ وَارِدٌ

(۸) - عربجه ده نوع وجزوئيت بيان ايدر بر حرف تعريف مخصوص يوقدر
بزده اولديغى كېي سادجه سويلنور

مثال

اونده کور وار	عنده فجم
اونده کتابلر وار	معه کتب
بزده اون یوقدر	ما عندنا طحين
اونك كوپكلرى يوقدر.	ماله كلاب

مؤنث تشکيلي

(۹) — عمومیت اوزره مذکر اولان بر اسمی ویا بر صفتی مؤنث یا پمق ایچون آخرینه (ة) علاوه اولنور . آخرنده (ة) بولنمیان اسم و صفت عمومیتله مذکر در

مثال

مؤنث	مذکر
كبيرة	كبیر
بيوك	بيوك .
قطة	قط
دیشی كدی	كدی .

(۱۰) — صفت و صفيه لر كرك جنسیت و كركسه كیت حیتیه وصف ایلدیكى اسم ایله یعنی موصوفی ایله دائماً مطابقت ایدر و صفت موصوفندن مؤخر اوله رق كتور بلور

مثال

عاقل بر ار كك .	رَجُلٌ لَيِّبٌ
عاقل بر قادين .	امْرَأَةٌ لَيِّبَةٌ

(۱۱) — اكر موصوف معین اولور ایسه لاجل المطابقة صفته حرف تعریف ادخال ایديلور .

مثال

المُعَلِّمُ الْجَدِيدُ   یکی معلم
يُوسُفُ الصَّغِيرُ   کوچک یوسف

(١٢) . — اکر موصوف ، صفت تملکيه دن بریني تعقیب ایدر و یاخود مضاف الیه واقع اولور ایسه صفت نهایته کتور یلور .

مثال

مِسْطَرَةٌ الْوَالِدِ الصَّغِيرَةِ   چوجفک کوچک مسطره سی
دَفْتَرِي النَّظِيفِ   تمیز دفترم

لغات

خلّ	سرکه	ورق	کاغذ	جید	ابی
زیت	زیتون یاغی	مِقْصَصٌ	مقاص	جَمِیلٌ	کوزل
حبر	مرکب	طَبَّاحٌ	اشجی	طَوْبَلٌ	اوزون
ملح	طوز	مَدْرَسَةٌ	مکتب	جِدًّا	پک
حسین		عِشٌّ - خُبْزٌ	اکمک	زینب	

عربجه ده نه ..... نه برینه لا ..... ولا ..... مستعملدر

مثال : مَالَهُ لَا أَبَ وَلَا أُمَّ ، اوزک نه باباسی وار نه اناسی .

تعلیم (٣)

عِنْدَنَا طَحِينٌ وَزَيْتٌ وَخَلٌّ - اِمَّا عِنْدَكُمْ فَعَمٌّ - اِمْرَاةُ الْمُعَلِّمِ الْجَدِيدِ
قَطٌّ وَقِطَّةٌ - هَلِ الطَّبَّاحُ عِنْدَهُ خَلٌّ وَزَيْتٌ - عِنْدَكُمْ عِشٌّ ... لِنَا مُعَلِّمَةٌ

جَدِيدَةٌ - طَبَاخُ الْمَدْرَسَةِ لَهُ وَوَلَدٌ لَيْبٌ جِدًّا - الطَّبَاخَةُ لَهَا قِطَّةٌ جَمِيلَةٌ -
 مَا مَعَنَا لَا دَفْتَرٌ وَلَا وَرَقٌ - مَسْطَرَةٌ طَوِيلَةٌ جِدًّا - حَسَنُ الْكَبِيرُ - أُمُّ
 حَسِينٍ وَأُمُّ يُوسُفَ لِهَمَّا قِطَاطٌ - إِمْرَأَةٌ حَسَنُ اللَّيْبَةِ - زَيْنَبُ مَالِهَا لَا أَبٌ
 وَلَا أُمٌّ - مَعْنَا مَقْصُودٌ .

ترجمہ (۳)

اونارک سرکہ، زیتون باغی، اونی وار۔ ای کور کزیوق می؟ - نہ مرکب
 وار نہ ده کا غدمز۔ اونارک (مونث) مقاصاری یوق می؟ - آتلیکزی یوق می؟
 - اشجی قارینک کوچک چوجفی۔ اشجینک کوزل کدیس (مونث)۔ چوجفک
 یکی معلمہ سی۔ بزم، براوزون مسطرہ، کوچک بر مرکب حقہ، کتابلرمز وار
 - مکتب اشجینک قاریسی۔ انک پک ای مرکبی وار۔ اشجی ابراہیمک ای
 کوری وار۔ مکتبک یکی اشجی قاریسنک والدہ سنک کدیاری وار۔

درس (۴)

ضمائر اشاریہ .

هَذَا - ذَا (۱) . بو؛ مذکر ایچون	ذَلِكَ، او۔ ذَاک، شو؛ مذکر ایچون
هَذِهِ - ذِه . بو؛ مؤنث	تِلْكَ، او . مؤنث
هَؤُلَاءِ - اُولَا . بونلر؛ ہم مذکر وہم مؤنث ایچون	اُولَئِكَ، اونلر؛ ہم مذکر وہم مؤنث ایچون

(۱) مصر لیلار ذَا یرینه (دا)، ذِه یرینه (ده) وَاُولَاءِ یرینه ده (دول)
 قوللانور لر . صفت کبی مستعمل اولان بو ضمائر اشاریہ کلمہ ناک نہایتنه
 وضع اولنوب مذکور کلمہ بی اتمام ایدر لر .

مثال .

الْمُنْشَفَةُ دِه ، بُوْشْکِرُ ، الْبِنُوتُ دُول ، او اولر .

تنبیه . - هَذَا - هَذِهِ - هُوَ لِأَنَّ : ذَا - ذِهِ - أَوْلَادٍ دن زیاده استعمالدر .

مثال

أَيُّ أَوْصِيَاءِكَ ، هَانِكِي اوطه سنكدر ؟ - تَلِكْ ، او .

فِي أَيِّ حَقَّةٍ ، هَانِكِي حقه ده ؟ فِي هَذِهِ ، بونده .

(۱۳) . - بر سؤاله جواباً سوینیلان نفی مکرر ، تر کجه ده اولدیفنی کبی . اسم اشارت ابله در .

مثال

هَلْ مَعَهُ طَرَبُوشِي أَوْ طَرَبُوشِ يَوْسُفَ ، اونده بنم فسم می وار یوقسه یوسفک

فسی می ؟ - سؤاله جواباً سوینیلان : مَا مَعَهُ لَا هَذَا وَلَا ذَاكَ ، اونده نه بووار

نه او . جمله سنه ده اولدیفنی کبی .

(۱۴) . - ضمائر اشاریه تذکیر و تأنیثده . مفرد ، جمعده مشار الیهته تابع در

مثال

هَذَا بَلْبِلٌ يَوْسُفَ ، بو یوسفک بللی در .

هَذِهِ تَصْوِيرَةٌ قَدِيمَةٌ ، بویر اسکی تصویر در .

هُوَ لِأَنَّ رُفْقَاءَ يَعْقُوبَ ، بونلر یعقوبک ارقداشدر یدر

(۱۵) . - بواسمء اشاریه مشار الیهته برابر بزده کی کبی بر جمله اسمیه اوله

رقده قولالانیلور .

مثال

هَذَا كَاتِبٌ مَاهِرٌ ، بویر ماهر کاتب در

هَذِهِ اِنْكَلِيزِيَّةٌ ، بویر انکلیز قادیندر

هَذَا مَحَالٌ ، بو محال در

صفت اشاریه

(۱۶) . - صفت اشاریه بشقه برشی اولیوب بوده ضمائر اشاریه دن عبارت ایسه ده ، لکن بوحالده مشار الیه معرفه اولور .

مثال

بو باغچه وان .	هَذَا الْبَيْتَانِي
او قطعه .	تِلْكَ الْقِطْعَةُ
بو ادملر .	هَؤُلَاءِ الْأَشْخَاصُ

لغات

معمل	فابریقه	خُذْ	ال	أَغْنِيَاءُ	زنکینار
مطبعة	مطبعة	ضَيْقٌ	دار	عِلْمَاءُ	عالملر
فَرَسٌ	فسراق	وَاسِعٌ	کنیش	الْمَاسُ	الماس
تَبْنٌ	صمان	قَامُوسٌ	لغت	إِلَى	۵ - یه - طوغری
هَاتٌ	ویر - کتور	نَافِعٌ	فائده لی	مِطْرَقَةٌ	چکیج

تعلیم (۴) .

هَلْ مَعَكُمْ حَقَّتُهُ أَوْ حَقَّةُ إِبْرَاهِيمَ - مَا مَعَهُمْ لَا هَذِهِ وَلَا تِلْكَ - هَذَا

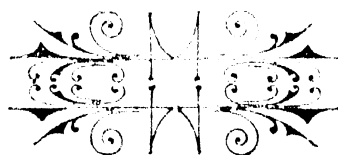
مَعْمَلٌ وَاسِعٌ - خُذْ هَذَا التَّبْنِ لِلْفَرَسِ - هَذَا طَرَبُوشٌ قَدِيمٌ - هَاتْ هَذَا

القَامُوسَ - خُذْ هَذَا الْقَامُوسَ إِلَى الْمَطْبَعَةِ - هَؤُلَاءِ أَشْخَاصٌ أَغْنِيَاءٌ - هَذِهِ

قطعة واسعة - هذا بستاني محمد - هل لك صورة - في هذه الأوضة -
 هذا كاتب - مطبعة هؤلاء الأشخاص - ألكم هذه المطبعة أو هذا
 المعمل - هات هذه الحققة - هذه حققة الماس - في أي قطعة - في قطعة
 هؤلاء الأشخاص الواسعة - هذه مطرقة المعمل - أهذا بستاني
 ماهر - أما هذه انكليزية - هذا كاتب هؤلاء الأشخاص - هل
 هذا معال - هذه فرس انكليزية - هذا طربوش حسين القديم - هل
 هذه فرس يوسف .

ترجمه (۴)

ایشته شو آدملرک باغچه وانى - بو حقه و بو لغت کینکدر ؟ - بوسفک مى بوقسه
 ضیانک مى ؟ - بو صورتى مطبعه به کونور - ایشته کنیش بر فابریقه - بونلر
 زنکین آدملردر - بزده بودده وار اوده - بو باغچه وانک اسکی بر فسی وار - بو بر فاندلی
 لغت در - ایشته ماهر بر باغچه وان - بو حسن افندینک اسکی لغت کنای در
 - بو کنیش او طه ده صورت بوقدر - هانکی او طه به مالکدر ار ؟ - بو او طه به
 واوته کی او طه به مالکدر لر - بو آدملرک بر فابریقه سی واوته کیلرک بر مطبعه سی
 واردر - بو بر واسع اولکه در - فابریقه نک چکیچی بودر - ایشته بر اسکی لغت
 دتایی - ایشته طار بر او طه - بو ضیا افندینک او طه سیدر - بو ضیا افندینک او طه سی
 دکیدر ؟ - ایشته ضیا افندینک فسی .

درس (۵)

ضمائر متصله اسماءه برابر بولندیغنده ، بزده ضمیر اضافینک قوتنی ارانه ایدر .

مثال

جمع	الم	يدي
	الك مذكر	يدك
	الك مؤنث	يدك
	الى مذكر	يده
مفرد	الى مؤنث	يدها
	يدنا	
	يدكم	
	يدكن	
المز	يدهم	
	يدهن	
	اللى مذكر غائب	
	اللى مؤنث غائبه	

(۱۷) - نه وقتكه بو ضمائرک مربوط اولدیغی اسمک آخرنده تاء تانیث

(ة) بولنویسه بوتاء تانیث (ة) تاء طویل (ت) صورتنده یازیلور

مثال : ابنة ، قیز ؛ ابنتي ، قیزیم .

(۱۸) - ضمائر متصله کلمات اتیه ابله کلدیکی وقت ، زبرده کی مثاللارک قوتنی

حاصل ایدر .

لاجل ، ایچون - لاجلی ، بنم ایچون - لاجلک ، سنک ایچون - الخ
 بین ، آره - بیننی ، آره مده - بیننک ، آره کده - «
 دون ، سز - دوننی ، بسز - دونک ، سنسز - ب «

لغات

حَدِيدَةٌ دَیِر چَبُون	طَلَعَ (مِنْ) چِیقله‌ی	مَاذَا (۱) نه ایچون
كُفُوفُ الدَّوَان	دَخَلَ کِردی	إِبْرَةٌ ایکنه
مَنْدِيلٌ مَنْدیل	نَهَار کوندر	خَيْطُ ایملک
كَيْسٌ کِسه	لَيْلَةٌ کِجه	مَطْبَخٌ مطبخ
مَعَ ذَلِكَ بُونکلکه برابر	سَيِّدَاتُ خانلر	شَمْسِيَّةٌ شمسیه
بِ ايله ' برابر (اشیاده)	مَعَ ايله ' برابر (اشخاصده)	وَالِدٌ پدر ' بابا

(۱۹) لَا تَأْكِدْنِي دَر

مثال : مَا لَهُمْ عِبَائَاتٌ وَلَا جَوَارِبُ ' اونلرک عبالری ده بوق چورا بلری ده

وَلَا شَيْءٌ (۲) کلمه س تر کجه به هیچ برشی ايله ترجمه ایدملیدر .

مثال : مَا عِنْدَنَا بَيْتٌ وَلَا شَيْءٌ ' بزده اوده بوق هیچ برشی ده

تعلیم (۵)

هَلْ مَعَهُ شَمْسِيَّتِي - دَخَلَ مَعَهُ فِي جَامِعِنَا - هُوَ لَا أَسِيدَاتُ (۳)

(۱) مصدره لِأَيِّ مستعمل اولوب بوده (لِأَيِّ) کبی تلفظ اولنور .

مثال : أَطْلُبُ مِنْكَ ذَهَبًا ، بونی سندن ایسترم ؛ لیه (لِأَيِّ) نیچون ؟

(۲) مصدره وَلَا حَاجَةَ مستعملدر .

(۳) مصدره سَيِّدَةٌ یرینه تخفیفاً سَيِّدَاتٌ دینلدیکی کبی جمعنده ده سَيِّدَاتُ یرینه

سَيِّدَاتُ دیر لر .

مَا مَعَهُنَّ جُورَابَاتٌ وَلَا كُفُوفٌ - هَلْ هُوَ لِأَسِيدَاتٍ مَعَهُنَّ إِبْرُ مِنْ
 وَخَيْطُوهُنَّ - مَا عِنْدَنَا غَطَاءٌ وَلَا شَمْسِيَّةٌ - وَالَّذِي ظَلَعَ مِنْ عِنْدِنَا هَذِهِ
 اللَّيْلَةَ - مَنَدِيلُهُ وَكُفُوفُهُ - أَمَا مَعَكَ كَيْسُهَا وَكُفُوفُهُمْ وَإِبْرُنَا - مَعِيَ
 شَمْسِيَّةٌ وَالَّذِي - ظَلَعَ مِنْ عِنْدِهِ دُونَ ابْنِي - دَخَلَ مَعَ هُوَ لِأَسِيدَاتٍ
 فِي قَصْرِنَا - دَخَلَ فِي الْجَامِعِ بِالْأَعْصَا .

ترجمة (۵)

نیچون ایکنه لرکز وایپلکز یوق؟ - اونک الدیونی ده یوق چورابی ده - بنمله برابر
 مطبخدن چیقدی - بوکیجه جامعه نه ایله کیردی - بر دیر چبوق ایله - الدیونسز
 مندیلسز، کیسه سز وشمسیه سز چیقدی - پدرم کیسکله چیقدی؟ - بوخانم لرایله
 چیقدی؟ - فرداشم شمسیه سز چیقدی؟ - بنم کیسه می والدوانلرمی ویرکز -
 الکزده نه وار؟ - هیچ برشیء - سز کله اونک بیننده نه وار؟

درس (۶)

افعال ایله اتصالده بولنان ضائر متصله .

(۲۰) . - افعال ایله اتصالده بولنان ضائر متصله : ی . ک (مذکر ایچون)

ک (مونث ایچون) . الی الخ ضمیر لردن عبارن اولوب بنی 'سنی . .

. ضمیر شخص مفعول به قوتنی شاملدز . متکلمده (ی) دن اول برد (ن)

وقایه زیاده قلنور .

ی (نی)

بنی بولدی	وَجَدَ نِي
سنی بولدی مذکر	وَجَدَ لَكَ
سنی « مَوْنَثْ	وَجَدَ لَكَ
اونی « مذکر	وَجَدَ لَهُ
« « مَوْنَثْ	وَجَدَ هَا
بزی «	وَجَدَ نَا
سزی «	وَجَدَ كُمْ
آنلری «	وَجَدَ هُمْ
هیچ - هیچ بر مذکر	وَلَا وَاحِدٍ
« « « مَوْنَثْ	وَلَا وَاحِدَةً

مثال

وَلَا وَاحِدٍ وَجَدَهُ ، اونی هیچ بری بولدی .
 وَلَا وَاحِدَةً أَمَا إِبْرَةُ ، هیچ برینک ایکنه سی بوقدر
 آئین (۱) نرده - من آئین ، نره دن؟
 مثال : من آئین آتتی ، نره دن کلدی؟

(۱) مصدره (فین) مستعملدر . فی آئین نک مخفیقدر

مثال : كُنْتُ فَيْنِ لِحَدِّ الْآنِ ، شمعی به قدر نره ده ایدک؟
 كُنْتُ فِي الْمَدْرَسَةِ ، مکتبه ایدم

لغات

اوک	قُدَام	یول	سِکَّة	نعل ؟	کَيْفَ (۲)
باش	رَأْس	قلنج	سِيف	نه وقت ؟	مَتَى
بیون	عُنُق		خَنْجَر	اوردی	ضَرَبَ
چالدى	سَرَق	عفو	الْعَفْو	چارشو	سُوق
بییق	شَنَبْ شَارِب	اباق	رِجْل	اولدیردی	قَتَلَ
صائیجی	بِیَاع	خرسز	سَرَّاق	آنسزین	عَلَى غَفَاةٍ

تعلیم (۶)

کَيْفَ السَّرَّاقُ ضَرَبَ الْبِیَّاعَ -- ضَرَبَهُ بِسِيفٍ وَقَتَلَهُ -- مَعَ مَنْ
 أَتَى الْبِیَّاعُ -- وَلَا وَاحِدٌ أَتَى مَعَهُ -- أَيْنَ قَتَلَهُ -- السَّرَّاقُ ضَرَبَ
 الْبِیَّاعَ بِخَنْجَرٍ فِي السِّكَّةِ -- لَأَيِّ شَيْءٍ وَمَتَى ضَرَبَهُمْ -- ضَرَبَهَا عَلَى
 عُنُقِهَا وَرَأْسِهَا -- وَجَدْنَا عِنْدَ الْبِیَّاعَةِ الْعَفْوَ سِیْدِي وَجَدَكُمْ
 فِي السُّوقِ -- هَلْ ضَرَبَ بَهْنَ بِسِيفٍ أَوْ بِخَنْجَرٍ -- مَا ضَرَبْنَا لَاسِيفٍ وَلَا خَنْجَرٍ ...
 وَلَا وَاحِدٌ عِنْدَهُ سِيفٌ -- مَتَى أَتَى السَّرَّاقُ -- أَتَى إِلَيْنَا عَلَى غَفَاةٍ --
 أَمَا قَتَلَهُمْ فِي السُّوقِ

(۲) مصدره (اِزَاى) قوللا نیلور .

اِزَاى سِیَادَتِكُمْ ' ذات عالیکز نصلاسکز؟

ترجمه (۶)

بنی بویولده (سوقاق) بولدی . — عفوایدیر سـکـز خانم ، اوسزی سو قاقده بولدی — خانم ، اوسزی اوردی ؟ — نصل ونه ایله سزی اوردی ؟ — او اونی خنجزله اوردی . — کیمک یاننده (اوکونده) ؟ — بنم اوکومده . — بو آدم نه چالدی ؟ — او بوقهوه فنجاننی چالدی . — آنی نه وقت چالدی ؟ — انلری خنجزله اولدیردی . — انک ایاغنه اوردی . — سزی نه ایچون اوردی ؟ — انی خنجزله می اوردی (۱) یوقسه قلنجله ؟ — بو آدم بنی بولدی . — چارشوده سزی هانکی آدم بولدی ؟ — قرداشم اونی سوقاقده بولدی . — اوزرمزه کلدی ویزی اوردی

درس (۷)

* ضمائر منفصله یعنی فاعل واقع اولان ضمیرار . *

ضمائر شخصییه

<p>فـنـجـبـ (۲) بز</p> <p>انتم سز</p> <p>انتن سز مؤنث</p> <p>هم انلر</p> <p>هن انلر مؤنث</p>	} جمع	} تشبیه	<p>انا بن</p> <p>انت سن</p> <p>انت سن (مؤنث)</p> <p>هو او</p> <p>هی او (مؤنث)</p>
--	-------	---------	---

اشبو ضمائر شخصییه متممیه برابر بر جمله اسمیه تشکیل ایدر لر .

(۱) مصدره اکر فعل مفعولی مقامنده بر ضمیری حاوی ایسه ، استفهام ایچون ضمیر دن صوکره بر (شی) کتور بلور . بو استفهام بختنده ارانیله جقدر .
 مثال : قتلهاشی ، آنی اولدور دی ؟ — ماقتلهاشی ، آنی اولدور مدی .

(۲) مصدره احنا در

مثال

اوخسته در . (۱) هِيَ مَرِيضَةٌ
 بز دوستز . نَحْنُ أَصْدِقَاءُ
 قرداشم نادمدر . أَخِي نَادِمٌ
 همشیره م دیوارك ارقه سنده در . أُخْتِي خَلْفَ الْحَائِطِ
 بن صوسزم . أَنَا عَظْمَانُ
 بز دکانده بز . نَحْنُ فِي الدُّكَّانِ

ضمائر منفصله دن اولوب مفعول واقع اولان ضمائر:

ایکیزی ، ایکیزه	} تنثیه	بکا ، بنی	ایبایی	} مفرد
« « «		سنکا ، سنی	ایبک	
ایکیسنی ، ایکیسنه		« مؤنث	« ایبالک	
«		اکا ، انی	ایباه	
		« مؤنث	« ایها	

جمع

بزی ، بزیه	ایبانا
سزی ، سزه	ایبکم
« « (مؤنث)	ایبکن
آنلری ، آنلره	ایبکم
« « (مؤنث)	ایبهن

(۱) مصدره عیانه در . مثال : اِحْنَا عِیَانِینْ ، بز خسته بز

مثال

مَا أَكْرَمْتَ إِلَّا آيَاتِي ، انجق بکما اکرام ایتدک .
 آيَاكَ نَعْبُدُ ، سکما عبادت ابدہ رز

(۲۱) ـ هل ـ آ ـ ما ـ اما اداتلری ضمائر شخصیہ نک متممیلہ برابر تشکیل ایتدیکی جمله اسمیہ نک اولانہ ده کلور لر .

مثال

هل أنت غني؟ سن زنکین میسین ؟
 اما هم مساکین اونلر فقیر دکلیدر لر ؟
 ما هو عاقل او عقلی دکلیدر .

ادات استفهام مبتدأ دن سوکره کلنجه بر ضمیری تعقیب ایدر .

مثال

أختها هل هي سعيدة؟ ، قیز قرداشی مسعود میدر ؟
 أخي ما هو مسكين؟ ، قرداشم فقیر دکلیدر
 ۲۲ ـ كرك ضمير كرك صفتلر ، اشخاصك غیر بده جمع برینه مؤنث قوالانیلور
 (ذاتاً عر بده عموماً جمعلر مؤنث اعتبار ایدلش در .)

مثال

هذه المناشف نظيفة خذها ، بو حاولیلر تمیزدر آل
 (۲۳) ـ اادات تنبیه اولان ها ضمائر منفصله ایله کلدیکی وقت وجه آتی

مثال

ها هو	ایشته او
ها هم	ایشته اونار
ها انتم	ایشته سز

الخ کبی .

بوضائر منفصله اسم اشارت ایله برابر بولندیغنده مثال اتی وجهله در .

هذا هو	بو او در .
هذه هي	بو او در . (مؤنث)

لغات

شمعدانلر	شمعدانات	محزن	حزن و یرن	اخبار	حوادث
دفتر لر	دفاتیر	اخوة	قرداشلر	جرائد	غزته لر
کیرلی	وسخ	شراشف	چارشافلر	اجنبی	بیانچی
قلملر	اقلام	اخوات	قیزقرداشلر	في الحقيقة	صحیحجا
مولار	شموع	هنا	بوراده	صدقات	صدقه لر
لطیف	لطیف	عظیم	بیوک	ملیح	خوش - کوزل
چوق	کثیر	جدید	یکی	قصیر	قیصه
بینی - خفیف	خفیف	صغیر	کوچک	کبیر	بیوک

(۲۴) — کړک مذکور صفتلرډه کړک بوروزنده اولان صفتلرک اکثر یسنده جمع یایمق ایچون یی حذف اولنوب یرینه (۱) کتور یلور

مثال

	جمع	مفرد
بیوکلر	کبار	کبیر
کوچکلر	صغار	صغیر

تعلیم (۷)

انت مریض — هل هو مریض — ما هي اجنبية — اماهم کبار — نحن صغار
 اولائک کبار — من في الدکان — مع من هم في البيت — هذه الاقلام
 مليحة — الاخبار في الجرائد عظیمه — اين دفاتري النظيفة —
 اخواتي کبار جدا — ما انا (۱) جدید هنا — مع من (۲) هي — هذه
 الاقلام خفيفة جدا — انت اجنبية هنا — الجرائد جديدة — هما
 مع اخواتنا — هاهو معنا — هذه هي — اين اخواتك — هاهن — اين اختك —

(۱) ماني مصرده ماني تلفظ اولنوب شی اداتيله معاً ماني شی دینلور که بن دکلم دیمکدر

مثال : ماني ش عیان ، خسته دکلم .

(۲) من برینه من قوللانیلور .

مثال : من يدق الباب ، قپوي کیم چالییور ؟

هَذِهِ هِيَ - هَذِهِ دَفَاتِرٌ نَظِيفَةٌ - أَمَّا هَذِهِ أَخْبَارٌ شَنِيعَةٌ - مِنْ هَذِهِ هَذِهِ - هَذِهِ
 أُخْتِي الْكَبِيرَةُ - الْغَنِيُّ مَا هُوَ سَعِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ

ترجمہ (۷)

اجنبی غزنہ لرینک حوادثی متألدر ۰ - بنم کوچک برادر لرم دکانده درلر
 ۰ - بوچارشافلر تمیز دکلدر ۰ - بوشعمد انلر پک لطیف درلر ۰ - قرداشلرکز
 بیوکیدرلر یوقسه کوچک می ؟ - بودقترلر تمیز درلر وهمشیره مک دفتر لری
 پیس در ۰ - برادر مک قملری یکیدر لر ۰ - بیوکلر و کوچکلر بوراده درلر ۰ -
 بوشعمدانلرک موملری ایی دکیدر ؟ - بوراده صدقه چوقدر ۰ - خسته دکلیسکز
 - ایشته او (مؤنث) برادر لرمله برابر ۰ - ایشته بز سز کله برابرز ۰ - همشیره لرکز
 نره ده درلر ؟ - ایشته اونلر ۰ - تمیز دفتر لر نره ده درلر ؟ - ایشته اونلر -
 بو موملر ایی دکلر می

درس (۸)

(۲۵) - وَحَدَّ كَلِمَةً مِنْ ضَمِيرٍ مُتَّصِلَةٍ بِأَيْلَةٍ بِرَابِعٍ كَلِمَتِي وَقْتُ بَزْدَةٍ كِي يَالْكَزْ
 كَلِمَةً سَنَكْ شَامِلٍ أَوْلَادِيغِي مَعْنَايِي أَرَاثَهُ أَيْدِرْ . (وَبُو وَحَدَّ كَلِمَةً سِي دَائِمًا
 مَنْصُوبٌ دَر) .

مثال

نَحْنُ وَحَدَّنَا فِي الْحَوْشِ   آولیده بز یالکز

مَا هِيَ وَحَدَّهَا هُنَاكَ   او (مؤنث) اوراده یالکز دکل

(۲۶) - نه وقت ضبائر منفصله لر ، یکدیگرینی تعقیباً کلور لر ایسه : مخاطب ضمیری
 غائبه ، متکلم ضمیری مخاطبه تقدم ایدر .

مثال

- أَنْتَ وَهُوَ سَنَ وَאו
- أَنَا وَ أَنْتَ بِنَ وَ سَنَ
- نَحْنُ وَ أَنْتُمْ بَزَ وَ سَزَ

لغات

اَبْنَاءُ	اوغلار	لَاَنَّ	چونکه	بِقَرَّةٍ	اینک
فُقَرَاءُ	فقیر لر	خَالٌ	دایی	مَفَاتِيحُ	اناختار لر
مِلْعَقَةٌ	قاشیق	عَصَا (مَوْث)	دکنک - عصا	بِخَيْلٍ	حسیس
حَزَنَاءُ	مجز و نلر	جَارٌ	قومشتو	تَرَبُّوشٌ	فس
دَائِمًا	دائما	كَتِفٌ	اوموز ، کرك	مَكْتَبٌ	قلم اوطه سی - یازی خانه

تعلیم (۸)

هَلْ أَبْنَاءُ جَارِي وَحَدَهُمْ عِنْدَكَ - هَلْ مَعَكَ مَفَاتِيحُ الْبَيْتِ - لَمْ
 مَعِيَ - جَارٌ خَالِي هَلْ هُوَ دَائِمًا بَخِيلٌ - نَعَمْ هُوَ دَائِمًا بَخِيلٌ - نَحْنُ دَائِمًا
 حَزَنَاءُ - هُوَ وَابْنَاهُمْ عِنْدَ الْبَوَابِ - هَلْ خَالَتِي عِنْدَهَا مَفَاتِيحُ الْمَكْتَبِ -
 نَعَمْ عِنْدَهَا - لَا مَا هِيَ عِنْدَهَا - لِمَاذَا أَنْتُمْ وَحَدَكُمْ فِي مَكْتَبِ
 جَارِنَا - سَيِّدِي نَحْنُ وَحَدْنَا - أَبْنَاءُ جَارِنَا دَائِمًا حَزَنَاءُ لِأَنَّهُمْ فُقَرَاءُ -
 عَصَاهُ فِي الْمَكْتَبِ - بَقَرَتِي أَوْ بَقَرَتَهُ فِي الْحُوشِ - حِمَارَةُ الْبَوَابَةِ فِي
 الْحُوشِ

تشکیل ایدن ق - ك حروف مكسوره لاحقه سندن عبارتدر .

مثال :

- کلان کمی
- یزده کی اختیار قادین .
- یوقاریده کی افندیلر .
- مخزنلری اولانلر .

الْمَرْكَبُ الَّذِي وَصَلَ
الْعَجُوزَةَ الَّتِي عِنْدَنَا
السَّادَاتُ الَّذِينَ فَوْقَ
الَّذِينَ لَهُمْ مَنَازِنٌ

(۲۶) - مَنْ ، كَيْم ؛ استفهام عن الشخص

مثال :

- بوکنج آدم کیم در؟
- بوقیزچوجنی کیم در؟

مَنْ هَذَا الشَّابُّ
مَنْ هَذِهِ الصَّبِيَّةُ

(۲۷) - مَا ، نَه - نَه شَي ؛ استفهام عن الاشياء .

مثال :

- بوشاته نه در؟
- بو بیرام نه در؟

مَا هَذَا الضَّجِيجُ
مَا هَذَا الْعَيْدُ

(۲۸) - فاعلك قوتنی تشدید ایچون ، ضمیر شخص ، منفصله ایله مشترک ،

کیفیت وکیتهجه مساوی اسم موصول کتور بلور .

أَنَا الَّذِي   بنم که

أَنْتَ الَّذِي   سنسین که

هِيَ الَّتِي   اودر که

الخ کبی .

مثال

• اللَّهُ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاءَ ، اول الله در که سبای یراتدی •

• ساده جه ترجمه سی : سبای خلق ایدن جناب حقدر •

شَمِّدُ اللَّهِ هُوَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ، اول الله حمد ایدرز که

• انسانی احسن تقویم اوزرد یراتدی •

• ساده جه ترجمه سی : انسانی احسن تقویم اوزرد خلق ایدن جناب حقه حمد ایده رز •

تنبيه : مبتدأ دن سو کرده الَّذِي يَأْخُودُ آلَ (حرف تعریف) کلورسه ابهامدن

• توتی ایچون برده ضمیر منفصله کتور یلور •

مثال

• هَذِهِ الْمَدِينَةُ الْعَتِيقَةُ ، بو انجق اسکی شهر در •

• اللَّهُ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاءَ ، کوکی یرادان انجق جناب حقدر •

(۲۹) - به وقت اسم موصول بر اسم غیر معینه راجع اولور ایسه ، او حالده

• اسم موصول ظاهر اولیوب مستتر در •

مثال : هَذَا شَيْخٌ لَهُ قَرْدٌ ، بو میونی اولان بر اختیار در ؛ هَذَا شَيْخٌ

(الَّذِي) لَهُ قَرْدٌ دیکدر •

لغات

خسته	مَرِيضٌ	چاشورجی قاری	غَسَّالَةٌ
قبرس	قُبْرَسٌ	ارککلار	رِجَالٌ

هند - هندستان	الهند	كوله - كوله لر	عبد - عباد
ياقدي	حرق	بركسه	شخص
يقين	قريب (من)	احسان ايدجي	محسن
اطه	جزيرة	كوپري	جسر
قنال	ترعة	كلدي	حضر - جاء
		بجرا و نهرا واسطه نقليه	مركب

تعليم (٩)

هؤلاء السادات الذين في المحطة (استاسيون) مرضى جداً - من هؤلاء الشبان الذين فوق - ما هذا المركب - هذا المركب حضر من قبرس - هذا مركب حضر من الهند - هؤلاء هم الرجال الذين هم مرضى - ما هذا الضجيج - هذا ضجيج عبد الشاب الذي حضر من الهند - لماذا حرق تلك المخازن التي هي قريبة من الجسر - هذا عبد حرق المحطة - من الغسالة التي فوق - هذه غسالتنا - هذه شابة محسنة - في جزيرتكما التي هي قريبة من جزيرة هؤلاء الرجال - من الذين مع الشيخ - من فوق - انا هو - هل انت الذي عندك قرود - اهو الذي وصل - هؤلاء سادات لم مركب - هذا

هو العبد الذي له قرد - ما هذه الجزيرة - هذه جزيرة قبرس -
 ما هذه المحطة التي هي قريبة من الجسر - من هؤلاء الرجال الذين
 على هذا المركب - هي التي محسنة - هذه محطة قريبة من المدينة -
 أما هذا هو المركب الذي حضر من الهند - من الذي وصل

ترجمه (۹)

ایشته صاحب کرم بر کنج آدم - بو کوپری به اک یقین اولان بر استاسیون در
 - بو شخص کیدر ؟ میونی اولان اختیار در - بو میون نه در ؟ - بو هندکسی
 اوزرنده کلان میونددر - بو بیرام نه در ؟ - بو بو اختیارک بیرامیدر
 - بو بوغازه لیک صاحبی بولنان ذات کر مکاردر - استاسیونک یقیننده بولنان بو بوغازه لری
 احراق ایدن بو کنج آدمدر - کنج بر چو جفی اولان بو اختیار قاد بندر - یوقار یده کی
 بو کور لدی، نه در ؟ - بو اطه نه اطه سیدر - بو قبریس اطه سیدر -
 کمینک اوزرنده بولنان اودر - بو افندیلر ابله برابر یوقار یده بولنان سز میسکز
 - اوت ، بنم - بزز - موجوداتی یزادان کیدر ؟ - الله - بو هانکی
 شهر در ؟ - ایشته قبریس اطه سی - ایشته هند دن کلان بر کی - بو کمیده بولنانا
 خسته در لر - اطه به یقین بولنان بوکی هانکی کیدر ؟ - هند دن کلان کیدر -
 بو قار یده بولنان چاشورچی قار یدر .

درس (۱۰)

- (۳۰) — عربچه ده کیت (عدد) اوچدر: مفرد، تثنيه جمع.
- (۳۱) — تثنيه ايکي عدده دلالت ايدر. اداتي ده: اَنْ - بِنْ در: مفردك آخريته بوادالدين برينك علاوه سيّلة تثنيه ياپيلور. بواداندن اَنْ فاعل و فاعله متعلق اولانه، بِنْ مفعول و مفعوله متعلق بولنانه عائد در. (كرك براسمك، كرك براداتك مفعولى اولسون) .

مثال

يَوْمٌ كَامِلٌ ، بتون برکون - يَوْمَانِ كَامِلَانِ ، بتون ايکي کون
 يَوْمَيْنِ كَامِلَيْنِ ، ” ” ”

- (۳۲) — اگر تثنيه بر ضمير متصلی تقدم ايدر يا خود مضاف واقع اولور ايسه آخرنده کي (ن) حذف اولور .

مثالی

أُذُنٌ ، فِوَلَاق - أُذُنَيْكَ ، سِنِكَ فِوَلَا قَلْبِكَ اولوب أُذُنَيْكَ دکلدر
 مَنَارَةٌ ، فَنَارٌ بَحْرِي - مَنَارَتَا الْمِينَا ، لِيَمَانِكَ فَنَارُ لَرِي اولوب مَنَارَتَانِ الْمِينَا دکلدر
 بو قاعده یعنی (ن) ك حذف اولنمسي قاعده سه بر وجه آتی کور بله حکم
 وجهله جمعه ده جار ايدر .

جمع

(۳۳)۔ — لسان عربده : جمع مذکر سالم ، جمع مؤنث سالم ، جمع مکسر نامیلہ اویچ جمع واردر . سالم اولانلر مفرد لری هیچ تبدل ایتمیوب آخرینه ادات علاوه سیله یاپیلانلردر . جمع مکسر اوله اولیوب مفردینک شکلی بسبتون تغیر ایدر . مثلاً کاس دن کوؤس کبی . بو جمع مکسر بختی مؤخرآ کله جکدر .
(۳۴)۔ — جمع مذکر سالم اداتی وُن — یِن اولوب مفرد مذکرک آخرینه بواداندن برینک علاوه سیله جمع مذکر سالم یاپیلور

مثال

مسلمانلر .	مُسْلِمُون	مُسْلِم
	مُسْلِمِین	
ایمان ایدنلر	مُؤْمِنُون	مُؤْمِن
« «	مُؤْمِنِین	

(۳۵) — بواداندن وُن فاعل و فاعله متعلق اولانه یِن (۱) مفعول و بوکما متعلق بولنانه عائددر .

(۳۶) — جمع مؤنث سالم اداتی آت در . مفرد مؤنثک آخرنده کی مؤنث اداتی بولنان (ة) حذف اولنوب برینه آت وضعیله جمع مؤنث یاپیلور .

مثال: } مسلمات
مؤمنات } مؤمنات

۰۳۷ -- جمع مذکر سالم صیغه سیله جمعلنانلر :

برنجی ، خباز ، اککچی ؛ حداد ، دمیرجی وزنده بولنان اسماء صنایع:

خبازون } اککچیلر | حدادون } دهیرجیلر
خبازین } حدادین |

حالة رفعلرنده
حالة نصب وجرلرنده

ایکنجی ، همان کافه صفت نسبیله لرده (بوللرده درت جرفلی یاخوددها زیاده و آخرنده ی بولنان صفتلردر .) مثلا : فرانسوی ، فرانسولی ، مصری ، مصرلی کبی که جمعلری : فرانسویون ، مصریون کلور . فرانسولر ، مصریلر دیمکدر و چنجیسی ، اسم فاعل و مفعولده در . (ایلرده بو جمع حقنده دها بر قایچ سوز سویلنه چکدر .)

۰۳۸ -- جمع مؤنث صیغه سیله جمعلنانلر :

(۱) نجی ة * ایله نهایتلنن اسملرک اکثریسی .

مثال . مرّة ، بردفعه ؛ مرآت چوق دفعه لر .

(۲) نجی جمع مذکر لرنده نهایتلری مطرد اولان اسماء وصفات مؤنثه

مثال : هند - هندات ؛ حسنة - حسنات . - کبی

(۳) نجی دیکر کلمه لرکه مؤخرًا بو کلمه لردن مراد نه اولدیغی ذکر اولنه حقدر

لغات

طوغرا، ماچی	کیجه	تعال	کل	ليلة *	طوغرا، ماچی
موجود	حاضر	اقام	اقامت - ابتدی	نبحار	طوغرا، ماچی
غیر موجود	غائب	منذ	دنیرو - مثلاً صباح دنیرو	خیاط	ترزی
ممنون	مبسوط	نساء	قاندلر	شهر	آی - ماه
اوغراشان	مشغول	مدح	ثناء، ابتدی - اوکدی	ضیعة *	چفتلک
چالیشقان	مجتهد	حارة *	معله	مدة	معین بر زمان
اوکردهچی	معلم	بنات	فیزلر	تلامیذ	شاگردلر

تعلیم (۱۰)

تعال معی الی حارة النجارین ... مدح المسلمین الذین فی تلك الضیعة - اقام عند الفرانساویین مدة * * شهرین کاملین - هؤلاء النساء خیاطات فرانسویات - تلامیذ معلمینا مجتهدون جدا - بناتنا ما هن حاضرات لان المعلمات غائبات - نحن مبسوطون من تلامیذنا

* بواشارت جمع مؤنث صیغه سیله جعلنه جک اولان اسماء مفردة بی ارائه ایدر

** اکثریا (مدة) گله س ذکر اولنمز . مثال: اقام عندنا یومین کاملین

• بزم یاغزده تمام ایکی کون قالدی . کبی

الْمُجْتَهِدِينَ - هَذَا النَّجَّارُ مَدَحَ هَؤُلَاءِ الْمُسْلِمِينَ وَنِسَاءَهُمْ - آيِنَ
 الْكَأْسَانَ - الْمُسْلِمُونَ غَائِبُونَ عَنِ الضَّيْعَةِ مِنْذُ يَوْمَيْنِ وَلَيْتَيْنِ - هَلْ
 أَنْتُمْ مَشْغُولُونَ - خِيَّاطَاتُ بِنَاتِي مُجْتَهِدَاتٌ - تَلَامِيذُ هَذَا الْمُعَلِّمِ أَمَّا
 هُمْ صَالِحُونَ - فِي حَارَتِي ضَيْعَةُ الْمُسْلِمِينَ .

ترجمه (۱۰)

بوفندی بزم یا نمزده ایکی آی وایکی کون قالدی . -- ترزینک قیزلرینک معمله لری
 عفیفه در لر . -- نیچون قیز لرکز دائما موجود دکل . -- بزم خواجه لرمز مصر لیدر
 . -- چفتلکده بولنان شا کر دلرمز چالیشقان در لر . -- خواجه لری کندیلرندن
 خوشنود در لر . -- بوکویلرده بولنان قاریلر مسلماندر . -- بو اککچی بو قیز لری
 و معمله لر بنی نیچون مدح ایتدی ؟ . -- بو اککجیلر دائما مشغولدر لر . -- محله نک
 ترزیلری یاننده . -- ایکی آبدن بری . -- او بر دفعه بنم یاننده بر کیچه وایکی
 کوندز قالدی . -- بو محله لرک مسلمانلری چالشقاندر لر

درس (۱۱) .

افعال

(۳۹) . -- فعل یابسیط یا خود مرکب اولور .
 (۴۰) . -- فعل بسیط ماده اصیله سی اعتبار یله : ثلاثی (اوچ حرفلی) رباعی
 (درت حرفلی) در .

کَتَبَ	بازدی	ثلاثی	} مثال :
دَحْرَجَ	بوواردی (۱)	رباعی	

(۱) عربجه فعل ' ماضینک اوچنچی شخصیله افاده اولنور

(٤١) . — ثلاثی اولان فعل بسیطرده یاقیاسدر یاخود غیر قیاسیدر

(٤٢) . — ثلاثی اولوبده قیاسی اوله رق تصریف اولانان افعال

ماضی

فیردیلر	} جمع مذکر غائب کسروا	فیردی	} مفرد مذکر غائب کسرت
فیردکز	} جمع مذکر مخاطب کسرتهم	فیردک	} مفرد مذکر مخاطب کسرت
فیردق	} جمع متکلم کسرتنا	فیردم	} مفرد متکلم کسرت

(٤٣) . — اکر جمع مذکر غائبدن سوکرده بر ضمیر کلورسه آخرنده کی (ا) حذف اولنور

مثال : کسروها انی فیردیلر یازیلوب ، کسرواها یازلار .

فعلک فاعلیله مطابقتی

(٤٤) . — اولاً ، هر حالده فعل فاعلندن یا مقدم یاخود مؤخر بولنور .

(٤٥) . — ثانیاً ؛ فعل فاعلندن کَرَکْ مقدم بولنسون کَرَکْ مؤخر ، فاعلی مفرد

اولنجه جنسیت و عددیت جهتیله فاعلیله مطابقت ایدر .

مثال

الْحَارِيَةُ كَسَرَتْ الْاَوَانِي ، جاريه فایلی فیردی . دها ابوسی

كسرتُ الْجَارِيَةَ الزُّجَاجَةَ ، جار به جاملری قیردی . (فعلك فاعله تقدمی اولادر)
(۴۶) . — ثالثًا ، فعل مؤخر اولوب فاعلیده مثنی یا جمع اولور ایسه ینه . مطابقت لازمدر

مثال

الرِّجَالُ كَسَرُوا الْعَجَلَةَ ، آدملر تکرلکی قیردیلر .

الصَّبَايَا كَسَرْنَ الْمَرْأَةَ (۱) کنج قیز چوجقلر آینه بی قیردیلر .

(۴۷) . — رابعًا ، فعل مقدم اولور ایسه ، فاعل كرك مثنی كرك جمع اولسون
فاعلیله یالکز جنسیتیجه مطابقت ایدر .

مثال

كسَرَ الرِّجَالُ الْعَجَلَةَ ، آدملر تکرلکی قیردیلر

كسرتُ الصَّبَايَا الْمَرْأَةَ ، قیز چوجقلری آینه بی قیردیلر

(۴۸) . — خامسًا ، فعل اشخاصک غیری به دلالت ایدن براسم جمع ایله بولندیغی

وقت (او اسمدن كرك مقدم اولسون كرك مؤخر) مفرد مؤنث اوله رق کاور .

الْقِطَاطُ كَسَرَتْ الصُّحُونَ ، کدیلر طباقلری قیردی .

یاخود

كسرتُ الْقِطَاطُ الصُّحُونَ ، « « « «

لغات

قورنولدى	سَلِيمَ (مِنْ)	فپوجى	بَوَاب
فرحلاندى	فَرِحَ (ب)	جمال	شِيَال
قاچدى	هَرَبَ (مِنْ)	اولوم	مَوْت
دوت	الْبَارِحَةُ	فاره لر	فِيرَان (جمع)
اولسى كون	أَوَّلُ الْبَارِحَةِ	ياتقين	حَرِيْق
پيلان	حِيَّةٌ *	در عقب	حَالًا
لوچه لر	الْوَاحُ	مسافر	مُسَافِر
كونلر	أَيَّامٌ	قوودى - اعاده ايتدى	طَرَدَ
مسكن - اقامه تكماء	مَنْزِل	عودت ايتدى	رَجَعَ (مِنْ)
سفر - سياحت	سَفَرٌ	قصارى	قَصْرٌ
قبه	قُبَّةٌ	بيودى	كَبُرَ

تعليم (١١)

رَجَعَتِ الْجَارِيَةُ مِنْ سَفَرِهَا أَوَّلُ الْبَارِحَةِ - هَرَبَتْ هَوْلَاءُ الصَّبَايَا مِنْ مَنْزِلِنَا وَسَلِمْنَ مِنَ الْحَرِيْقِ - أَمَّا هَرَبَ هَوْلَاءُ الْمُسَافِرُونَ مِنْ عِنْدِنَا - فَرِحَتِ الْبَوَابَةُ بِمَوْتِ الْقَطَاطِ - شِيَالُونَ هَوْلَاءُ الْمُسَافِرِينَ كَسَرُوا الْعَجَلَةَ وَهَرَبُوا حَالًا - هَوْلَاءُ هُمُ الرِّجَالُ الَّذِينَ طَرَدُوا الْجَارِيَةَ مِنْ مَنْزِلِهَا -

هَلْ سَلِمَتِ الْأُلُوْحُ مِنَ الْحَرِيقِ - طَرَدُوا جَارِيَاتِكُمْ - هُوَلَاءُ كَسَرُوا
 مِرَاةً وَأَوْلَادَكَ كَسَرُوا زُجَاةً - مَنْ أَلَّتِي كَسَرْتَ مِرَاتِي - هَذِهِ هِيَ
 أَلَّتِي كَسَرْتَهَا - لِمَاذَا رَجَعْتَ الْجَارِيَةَ حَالًا .

ترجمه (۱۱) .

قپوجیار بو آینه بی قیران حمللری قوودیلر . - جار به کز دون یاخود اولسکی کون
 عودت ایتدی می ؟ - بوقیز چوققلری بوکون بولوحه لرك اوزرلرینی یازدیلر
 . - کونلر قیصالدى . - فاره لر کدیلردن قورتولدیلر . - بوقیز چوققلری ییودیلر
 . - قپوجیلر قپولری قیردیلمی ؟ - لوحه لر حریقندن قورتولدی . - قپوجیار
 قوودی می ؟ - فاره لر کدیلرک اوله لرندن ممنون اولدیلر . - بو جار به بزم
 قپوجینک طباقلرینی قیردی . - آدملر یانقیندن قاچه مدیلر . - کدیار فاره لری
 قووالادیلر ؛ فاره لر ده در عقب یرلرینه عودت ایتدیلر . - مسافرلر اولومدن قورتولدیلر

درس (۱۲) .

فَتَحَ فَعَلْنَاكَ مَا ضِيسِي

مفرد	مثنی	جمع
فَتَحَ	فَتَحَا (۱)	فَتَحُوا
فَتَحْتِ	فَتَحْتَا (۱)	فَتَحْتَنَ
فَتَحْتِ	فَتَحْتُمَا (۱)	فَتَحْتُمُ
فَتَحْتِ	«	فَتَحْتَنَ (۱)
فَتَحْتُ		فَتَحْنَا

مذکر { آچدی } غائب
 مؤنث { آچدی }
 مذکر { آچدک } مخاطب
 مؤنث { آچدک }
 آچدم { آچدم } متکلم

(۱) کافه تصریفده بین العوام جمع مؤنث و تشبیه صیغه لری جمع مذکر ایله افاده اولنور .

متعدد فاعل آلان فعل .

(٤٩) - ٠ اولاً ، فعل مؤخر اولوب فاعلده ايكي شخص يا خود ايكي شي ، اولور ايسه فعل مثنى اوله رق ، فاعل ايكي دن زياده اولور ايسه ، فعل جمع اوله رق كتور يلور

• مثال

الرَّجُلُ وَالْوَالِدُ كِبَا عَلَى الْعَمَارِ

آدم وچو جوق مركبه بينديلر

الْمُعَلِّمُ وَتِلَامِيذُهُ نَزَلُوا

معلم و شاگردلری اينديلر .

(٥٠) - ٠ ثانياً ، فعل مقدم اولنجه ، فاعل كرك ايكي اولسون كرك زياده ،

مفرد اوله رق كتور يلور ايسه ده جنسيته ايلك فاعل ايله مطابقت ايدر .

• مثال

سَبَقَتْ عَائِشَةُ وَيُوسُفُ أَخْتَهُمَا الصَّغِيرَةَ

عائشه و يوسف كندی كوچك فیز
قرد اشلر بيني كچديلر

(٥١) - ٠ ثالثاً ، اكر فاعلار متقدم اولور و جنسيته ده مختلف بولنور ايسه لر فعل

مذکر اوله رق كتور يلور .

• مثال

الْكَبْشُ وَالْبَقْرَةُ * نَطَحَاهُ

قوج و اينك آنى سوسديلر .

(٥٢) - ٠ رابعاً ، اكر فاعلار اشخاص متعدده دن عبارت ايسه ، فعل شخص مرجح

ايله (متکلم مخاطبة مخاطب غايه مرجحدر) مطابقت ايدر .

أَنَا وَالْعَبْدُ ضَرَبَاهُ

بن و كوله آنى دو كدك

أَنْتَ وَهِيَ كَسَبَتْهُمَا هَذَا اللُّوحَ } مثال

سن و او بولوحه بي قيرد پكر .

لغات

سمع	ایشندی - طویدی	صَوْتُ	سس
جرح	یاره لیدی	مَضْرِبٌ	ایچی
بعث (الی)	کوندردی	دُكَّانٌ	دکان
فهم	آکلادی	أَوْضٌ	اوطه ار
خراب	بوزدی - بیقدی	لُغَةٌ *	لغت - لسان
قصد	یونلیدی	بِالْقُرْبِ مِنْ	یقیننده - یقینندن - یاننده
سرایه *	سرای	تَرْجُمَانٌ	ترجمان
حداد	دهیرجی	فَلَاحٌ	چفتجی - اکنجی
أَصْحَابٌ	ارقداش		

تعلیم (١٢)

أَمَّا فَهَيْتَ لُغَتِهِمْ - مَا فَهَيْتُهَا وَلَكِنْ فَهَيْتُهَا هَذَا الرَّجُلُ وَتَرْجُمَانُهُ -
 جَرَحًا الْفَلَاحِينَ الَّذِينَ بِالْقُرْبِ مِنَ السَّرَايَةِ - خَرَبْتُمْ دُكَّانَ هَؤُلَاءِ
 الْحَدَّادِينَ - قَصَدْنَا أَنَا وَهِيَ هَذِهِ السَّرَابَاتِ - الْمُعَلِّمُ وَتَلَامِيذُهُ نَزَلُوا
 مِنَ الْمَدْرَسَةِ - فَهَيْتَ لُغَةَ هَذِهِ الْفَلَاحَةِ - مِنَ الَّذِينَ كَسَرُوا هَذَا
 اللَّوْحَ - أَنَا وَهَذَا الْوَالِدُ كَسَرْنَاهُ - جَرَحْتُمْ فَلَاحِينَ قَصَدُوا الْمُحْكَمَةَ -

(۵۳) - طقوزنجی درسده کورلدیکی وجهله اسم موصولک مرجعی مفعول اولدیغی وقت ، ترکیجه ده فعل صله یی تشکیل ایدن : ق . ک ادات لاحقه سندن عبارت اولوب بوده بروجه آتی در :

(۵۴) - اولاً ، راجع اولدیغی مفعولک جنس و عددندن اوله رق فعلک آخرینه ضمیر متصله دن بری الحاق ایدیلور .

کسدیکم قیون	الْخُرُوفُ الَّذِي ذَبَحْتَهُ	} مثال :
بولدیغک کچی	الْعِزَّةُ الَّتِي وَجَدْتَهَا	
کوردیکم آنلور	الْفُرْسَانُ الَّذِينَ نَظَرْتَهُمْ	
قیردیغک آبدلر	الْمِرَاتُ الَّتِي كَسَرْتَهَا	

(۵۵) - تنبیه علی العموم اسم موصول مرجعک عقبنده کلیر . (ما) اسم موصولی عاقلک غیر یدد مستعمل اولوب ترکیجه ده شیء ایله ترجمه اولنور و دائماً مفرد در .

مثال : وَجَدْتُ مَا ضَيَعْتَهُ غائب ایتدیکم شیئی بولدم کبی

(۵۶) - ثانیاً ، بومثالو جمله لرده حرف جر بولنورسه ، مذکور حرف جر ضمیر متصل ایله برابر فعلک آخرینه قویلور .

ایچنه کیردیکی مخزن	الْمَخَزَنُ الَّذِي دَخَلَ فِيهِ	} مثال :
کندیسنه یازدیغی ملکه	الْمَلِكَةُ الَّتِي كَتَبَ إِلَيْهَا	

(٥٧) - تنبيه - اكر اسم موصولك مرجعي بولنان كياه نكرة (١) اولورايسة
بوحالده الَّذِي ، الَّتِي قوللا نيلماز .

هذه جريدةٌ ظهرت اليومُ }
بوكون چيقان غزنه }
هذا بيتٌ رواه فخره }
صوفه لرى كوزل اولان خانه }
هذه امرأةٌ ضربتها }
دوكديكك قارى . }

لغات

جارٌ - جيرانٌ	قومشو - قومشور	بعد غدٍ	يارين دن موكره
امتعةٌ	اشيالر	ليلاً	كيجه لين
جالسٌ	اوطوران	مرج	چاير
بقارٌ	صغيرتاج - صغيرچوبانى	خالٌ - خالةٌ	دايى - تيزه
مدخنةٌ	باجه	شقيقٌ	انا بابابر قونداش
طلبٌ	آرادى - ايستهدى	مسكٌ	طوتدى
تركٌ	براقدى	غداً	يارين
ضحكٌ (على)	كولدى	صاحبٌ	صاحب - رفيق
فتحٌ	آچدى		

- (١) عربجهده معرفه اولان كلمات : (١) نجى اسماء خاصه ، القاهرة ، المقطم كين .
(٢) نجى ابتدا لرنده حرف تعريف (آل) بولنان اسملر : اليد ، ال ؛ العنق .
بيون كبي . (٣) نجى بر اسم معينه تابع بولنان ، المدينة الجديدة ، يكي شهر .

تعليم (١٣)

هَذَا هُوَ الْعَلَامُ الَّذِي حَبَسَهُ الْحَاكِمُ - هُوَ لَا هُمْ الْفُرْسَانُ الَّذِينَ
 امْتَعْتَهُمْ فِي الْبَيْتِ - جِيرَانِنَا يَطْلُبُونَ غَدًا امْتَعْتَهُمُ الَّتِي تَرَكُوها فِي
 الْمَرْجِ - هَذِهِ مَدْخَنَةٌ يَفْتَحُهَا خَالِي لَيْلًا - دَخَلَ فِي مَدْرَسَةٍ رِوَاقَاتِهَا
 فَاخِرَةٌ - مِنَ الْفُرْسَانِ الَّذِينَ يَطْلُبُونَهُ - خَالِي يَطْلُبُ بَعْدَ مَا تَرَكَهُ
 فِي الْأَنْبَارِ - مَنْ هُوَ لَا اللَّوَاتِي تَضْحَكُ عَلَيْهِنَّ هَذِهِ الْمَرْأَةُ * - مَنْ
 الَّذِينَ فِي الْبَيْتِ مَعَ خَالَتِي - لِماذا تَضْحَكُ هَذِهِ الْمَرْأَةُ عَلَى الَّذِينَ هُمْ
 جَالِسُونَ فِي الْمَخْزَنِ - هَلْ يَطْلُبُونَ امْتَعَةً تَرَكَتْهَا خَالَتُهُمْ فِي الْأَنْبَارِ -
 الْعَنْزَةُ الَّتِي يَطْلُبُهَا صَاحِبُهَا دَخَلَتْ فِي هَذَا الْمَرْجِ - هَذِهِ مَدْرَسَةٌ
 مُدِيرُهَا كَتَبَ إِلَيَّ - يَأْخُذُ مَا يَتْرُكُونَهُ فِي الدُّكَّانِ - هَذَا هُوَ
 الَّذِي تَطْلُبُهُ .

ترجمه (١٣)

امتعه لرینی آلمش اولدیغکز قومشولر مغازه به کیردیلر . - چوبانک (راع)
 ارادینق قویون بوچاره کیردی . - اشیا لری پوراده بولنان قادینه بو مکتوبی

* نه وقت امرأة کله سنک اولنه حرف تعریف داخل اولورایسه نفس کله دن

اولان (١) حذف اولنور .

مثال : هَذِهِ الْمَرْأَةُ جَمِيلَةٌ ، بُو قَادین کوزلدر دینور ، هَذِهِ الْامْرَأَةُ دینلر .

يازديلر . - بومغازه نك صاحبي دائماً كوليبور . - بوسوار يارك اولدير دكلرى
 كچينك صاحبنى آرايان ضابط ايشته . - كچيلرينى آرايان بوچوبانلر ايله اكلنان
 (استهزا ايدن) بودر . - بوباجه يى سزدن كيم (من) آچار؟ - ضابطك كيرديكى
 بومغازه نك قپوسنى يارين بزم قومشولر قيراجقار . - اشيا لرمزك بولنديغى
 دكانك قپوسنى تيزه م يارين آچاجق . - ايشته چوبانى اوران قوچ (كيش) -
 بنم يانمده بولنان دكانى صاحبي آچاجق .
 قومشولر مز كيجه لين براققلرى اشيايى آرايورلر . - تيزه مك ياننه براققلرى
 شيشى (ما) ارايورلر . - خانه صاحبنك آرادىغى شىء ايشته .

درس (۱۴) .

فتح فعلنك مضارعسى:

تثنيه مخاطب مذكر وموث	أَفْتَحُ	فرد متكلم	أَفْتَحُ
جمع مذكر مخاطب	تَفْتَحُونَ	فرد مذكر مخاطب	تَفْتَحُ
جمع مؤنث مخاطبه	تَفْتَحْنَ	فرد مؤنث مخاطبه	تَفْتَحِينَ
تثنيه مذكر غائب	يَفْتَحُ	فرد مذكر غائب	يَفْتَحُ
تثنيه مؤنث غائبه	تَفْتَحْنَ	فرد مؤنث غائبه	تَفْتَحْنَ
جمع مذكر غائب	يَفْتَحُونَ	جمع متكلم	يَفْتَحُونَ
جمع مؤنث غائبه	يَفْتَحْنَ		

(۵۸) - فعل مضارعك اولنه - ل - لا - . . . کبی اداتك علاوه سیله صیغه
انشائیة تشکل ایدر

مثال : لِيَفْتَحْ ، آچسون - لا يَفْتَحْ ، آچسون .

(۵۹) - فعل مضارعه داخل اوله رق مصدریت معناسی حاصل ایدن ادات :

حَتَّىٰ يَأْخُودَ (حَتَّىٰ أَنْ)	تا که، د کین	حَتَّىٰ أَنْ يَكْسِرُوا	قیرمه لر بنه د کین
قَبْلَ أَنْ	دن اول	قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ	کیرمزدن اول
عَوَضًا عَنْ أَنْ	بدلنه، یره	عَوَضًا عَنْ أَنْ يَلْعَبَ	اوینایه چق یره
لِ يَأْخُودَ لِأَنَّ	ایچون	لِأَنَّ يَكْتُبَ	یاز مقلغیچون
مِنْ غَيْرِ أَنْ	سزین	مِنْ غَيْرِ أَنْ يَقْرَأَ	اوقومقسزین

(۶۰) - أَنْ - حَتَّى - ل - لا - لَمْ - لَنْ - اداتلر ینک فعل مضارعه داخل اوله لر یله
جمع مؤنث مستثنا اولوق اوزده فعل مضارعك آخرنده کی ن ساقط اولور . (۱)

قیرمقسزین	مِنْ غَيْرِ أَنْ تَكْسِرُوا	} مثال :
تا که قیرسونلر	حَتَّىٰ يَكْسِرُوا	
سویله درسارین اوکرنسونلر	قُلْ لِيَتَعَلَّمُوا دُرُوسَهُمْ	

(۶۱) - لا (ادات نفی) فعل مضارعك اولنه داخل اولوب نفی مستقبلی اشعار ایبار
قیرمیه جقسین .
مثال : لا تَكْسِرِينَ

(۱) - (ن) ك سقوطیله جملرده بر (۱) علاوه ایدیلور که بوده صورت املا دن
بشقه بزشیء دکلدرد

مَا (ادات نفی) فعل مضارعك اولنه داخل اولوب نفی حالی ارائه ایدر .

مثال: مَا تَكْسِرُونَ قیر میور سگر

(۶۲) - س - سَوْفَ اادات استقبالی اولوب فعل مضارعك اولنه داخل اولورلر

ومستقبلی ارائه ایدرلر . س قریبه سَوْفَ بعیده موضوعدر

لغات

درس	دَرَسَ	لازمدرکه	مِنَ اللَّازِمِ أَنْ
یاقلاشدی	قَرَبَ	شاگرد	دَارِسٌ
یاقدی (موم یا فتمق - چیرا یا فتمق کبی)	شَعَلَ	اوشاقلر	خَدَّامٌ
موفق اولدی	نَجَحَ	فشنگلر	بِنَادِقٍ
هزبری	كُلٌّ وَاحِدٍ	تفنك	بِنْدُقِيَّةٌ*
مؤنث	كُلٌّ وَاحِدَةٌ	درس	دَرَسٌ
نار (مؤنث) آتش	نَارٌ (مؤنث)	اوینادی	أَعْبَ
کتاب - کتباتیب مکتب	كُتَّابٌ	کیتدی	ذَهَبَ (إِلَى)
او	صَيْدٌ	احسان ایتدی	مَنْعَ
		هپ دیمکدر .	كُلٌّ

تعلیم (۱۴)

لَمَّا مَا تَدْرُسِينَ دَرَسَكَ عِوَضًا عَنْ أَنْ تَلْعَبِي - مِنْ اللَّازِمِ أَنْ

تَشْعَلُوا النَّارَ فِي الْكُتَّابِ - أَمَا نَقْرُبَانِ مِنَ النَّارِ - أَلَا تَذْهَبُونَ إِلَى
 الصَّيْدِ قَبْلَ أَنْ تَذْهَبُوا إِلَى الْكُتَّابِ - - كُلُّ وَاحِدَةٍ سَوْفَ تَدْرُسُ دَرْسَهَا
 قَبْلَ أَنْ تَلْعَبَ - تَمْلُحُهُ بِنُدْقِيَّةٍ لِيَذْهَبَ كُلُّ يَوْمٍ إِلَى الصَّيْدِ مَعَ خُدَّامِنَا -
 كُلُّ الْخُدَّامِ لَهُمْ بِنْدُقِيَّةٌ - أَلَا يَذْهَبُ الدَّارِسُونَ إِلَى الْكُتَّابِ - نَذْهَبُ
 إِلَى الْكُتَّابِ لِنَدْرُسَ لَا لِنَلْعَبَ - تَمْلُحْنِي أُمِّي الْبِنْدُقِيَّةَ وَكُلَّ الْبِنَادِقِ
 لِأَذْهَبَ إِلَى الصَّيْدِ - كُلُّ دَارِسٍ يَدْرُسُ عَوِضًا عَنْ أَنْ يَلْعَبَ سَيَنْجَعُ -
 نَحْنُ نَدْرُسُ وَأَنْتُمْ تَلْعَبُونَ .

ترجمه (۱۴) .

هپ شاگردان هر کون درس لر بنه چالیشملیدر . - آوه کیتماک ایچون هر برینه
 برتقنک و یردک . - سز مکتبه اوقومه کیدیورسکز ، اوینامغه دکل . - اوشاقکز دن
 (من) هر برینه برتقنک احسان ایتملیسکز . - آتش نیچون یاقمیورسین ؟ - انی هر
 کون یاقمیورم . - اونلر (مؤنث) درس لر بنی اوقومه سز بن مکتبه کیدیور لر . اوینامزدن
 اول در سمزی چالیشملیز . - اوینامیکز . - اوینامیه جفز . - هر برمز در سمزی
 اوکره نه جکز . - آوه کیتمور میسکز ؟ - بوشا کردانک هپسی هر کون مکتبه کیدیور لر
 . - خذ متجیلرمز او بنایه جق یره آتشی یاقملیدر لر . - درس چالیشه جق یرده او یون
 او بنایان شا کردک (تلمیذ) هیچ بری سلامه ایره مز . - سن موفق اولیورسین بن
 موفق اوله میورز .

درس (۱۵)

فتح فعلنك نهی حاضری		كسر فعلنك امر حاضری	
مفرد مذکر حاضر خطاب	لا تَفْتَحْ	مفرد مذکر حاضر خطاب	اَكْسِرْ
مفرد مؤنث « «	لا تَفْتَحِي	مفرد مؤنث « «	اَكْسِرِي
تثنيه مذکر و مؤنث « «	لا تَفْتَحَا	تثنيه مذکر و مؤنث « «	اَكْسِرَا
جمع مذکر « «	لا تَفْتَحُوا	فیرکز جمع مذکر « «	اَكْسِرُوا
جمع مؤنث « «	لا تَفْتَحْنَ	جمع مؤنث « «	اَكْسِرْنَ

(۶۳) - بالادہ کی تصریفندن مستبان اولدینی وجهله امر حاضرک کندینه مخصوص آبروجه صورت تشکیلی اولوب، نهی حاضر ایسه فعل مضارعک ایکنجی شخصلرندن (مخاطب صیغه لرنندن) عبارتدر . باقی فعل مضارعک برنجی واوچنجی شخصلری (متکلم و غائب صیغه لری) قالیرکه بو صیغه لرک اولنه ل یاخود فل علاوه سیله امر غائب صیغه لری و لا علاوه سیله نهی غائب صیغه لری تشکل ایدر .

امر غائب	نهی غائب
لِنَكْسِرْ	لا يَفْتَحْ
فَلْيَكْسِرُوا	لا تَفْتَحْ
فیرالم	آچمه سون
فیرسونلر	آچمیه لم

(۶۴) - بوندن بویله بر فعلنك فاء الفعلی (فا) ، عین الفعلی (عین) ، لام الفعلی (لام) ایله ارئه ایدیله جکدر .

اگر فعل مضارعك عين . مرفوع (-) ایسه امر حاضرک (ا) ی ده . مضموم اولور

مثال : يَدْخُلُ دِنٌ اُدْخُلُ كَبِي

اگر فعل مضارعك عين . مفتوح (-) یاخورد مکسور (-) اولور ایسه امر حاضرک (ا) ی مکسور در .

اوطور	اِجْلِسْ	دِنٌ	يَجْلِسُ	} مثال :
آچ کبی	اِفْتَحْ	دِنٌ	يَفْتَحُ	

(۶۵) - کورلد یکی وجهله نهی حاضر فعل مضارعك مخاطب صیغه لرینه لآ علاوه سیله تشکدل ایدوب حرکه جه بر تبدل یوقدر . حرکه سی فعل مضارعك عینی در .

مثال : لَا تَكْتُبُوا يَا زَمِيكَز

(۶۶) - عربجه ده کثرتله مستعمل اولان ادات ندا یا در . ندا ایدبلان شخص و یا ماده نك اولنه وضع ایدیلور .

یاوالده قپوی آچ	اِفْتَحِي يَا اُمِّي الْبَابَ	} مثال :
یا هو اولادلر کیر میکز کبی	يَا اَوْلَادُ لَا تَدْخُلُوا	

لغات

قلم اوطه سی	مَكْتَبٌ	چیقدی	طَاعَ (مِنْ)
هیچ اولماز ایسه	عَلَى الْاَقْلِ	باغردی	زَعَقَ

مصيبة	مصيبة	صوصى	سكت
ير	موضع	حد تلندی	غضب (١) (على) حد تلندی
آغر	ثقیل	عزون اولدی	حزن (على)
کبی	ک - مثل (٢)	دقیقه	دقیقه
بویله * شویله	کذا - هکذا	یوقسه	والا
باشلاپان * مبتدی	مبتدی	قصاب	لحام - جزاره
بینی	خفیف	زبان	خسارة

تعلیم (١٥)

لَا تَحْزَنِي يَا أُمِّي عَلَى خَسَارَةٍ هِيَ خَفِيفَةٌ - أَدْخُلْ يَا مُحَمَّدٌ عِنْدَ اللَّحَامِ -
 هَذِهِ مُصِيبَةٌ خَفِيفَةٌ لَا تَحْزَنُوا عَلَيْهَا - يَا أَوْلَادِي لَا تَفْتَحُوا بَابَ الْمَكْتَبِ
 - فَلْنَجْلِسْ دَقِيقَةً فِي هَذَا الْمَوْضِعِ - نَحْنُ مُبْتَدِئُونَ لَا تَغْضَبُوا عَلَيْنَا
 - وَالْأَلَّا نَطْلُعْ مِنْ عِنْدِكُمْ - فَلْيَطْلُعِ الْمُبْتَدِئُونَ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ -
 لَا تَزْعَقُوا مِثْلَ أَوْلَادِ اللَّحَامِ - أَدْخُلْ يَا عَلِيُّ فِي الْمَكْتَبِ مَعَ الْمُبْتَدِئِينَ -

(١) مصر زعل مستعملدر

(٢) « زي «

لَا تَحْزَنَنَّ كَذًا عَلَى مُصِيبَتِنَا الْخَفِيفَةِ -- اِطَّاعِي مَدَّةً دَقِيقَةً اَوْ دَقِيقَتَيْنِ --
لَا تَغْضَبْ مِثْلَهُ عَلَى يُوسُفَ -- تَكْسِرُونَ كَلَّ بِنَدْقِيَّةٍ تَلْعَبُونَ بِهَا .

ترجمه (۱۵)

صوصکز اولاد لرم یوسفه مکتبدن چیقار سکز . - ضیا بویله باغرمه صوکره والدهمز
دار یلور . - والدهم آکا (مؤنث) دار لمه . - اولاد لرم بورایه او طور یکز
وباغرمیکز . - کوچک چوچقلر کبی شمانه ایتحیلیم - هیچ اولز ایسه ایکی دقیقه
صوصکز . - بوچوچقلر بورادن چیقسونلر یوسفه والده ک سکا دار یلور . - بسیمه
کبی اطورکز ، لبیه کبی دککل . - خفیف برزیاندن مکدر اولیه لم . -
اولاد لرم بویله مکدر اولیاکز ؛ چونکه بو کوچک بر شی ، در .

درس (۱۶)

افعال غیر قیاسیة . (ظاهر حاله نظرًا)

لسان نریده فعل یا صحیح اولور یا خود معتدل . فعلک ذاتنده حروف علتدن (حروف
علتده : و ، یا ، الفدر) بری اولماز ایسه صحیح در : فَعَّحْ ، ذَهَبَ . . . کبی
اگر فعلک ذاتنده حروف علت بولنور ایسه معتدلر : قَالَ ، أَخَذَ ، رَمَى . . . کبی
فعل معتدل اولدیغی تقدیرده ده حروف علتک ، فعلک فا . عین . لام . بولنه بیله جکنه
نظرًا مختلف اسملرله یاد ایدیلور که بوجه آتی مذکور در .

(۱) نجی . فعل مضاعف .

ایکی حرفی برجسندن اولان فعله فعل مضاعف دینور . قاعده عربیهده بویله اولان فعللرده حرفک بری دیگرینه ادغام ایدیلور . یعنی حرفک بری حذف ایدیلوب دیگرینک اوزرینه تشدید وضع ایدیلور .

مثال: حَطَّ قویدی . (حَطَّطَ مقامنده)

ماضی

مفرد متکلم	قویدم .	حَطَّيْتُ (۱) - حَطَّطْتُ
مفرد مذکر مخاطب	قویدک .	حَطَّيْتَ - حَطَّطْتَ
مفرد مؤنث مخاطبه		
مفرد مذکر غائب	قویدی .	حَطَّ - حَطَّطَ
مفرد مذکر غائبه		
جمع متکلم	قویدق .	حَطَّيْنَا - حَطَّطْنَا
جمع مذکر مخاطب	قویدکز .	حَطَّيْتُمْ - حَطَّطْتُمْ
جمع مذکر غائب	قویدیلر .	حَطَّوْا - حَطَّطُوا

الی آخره (۲)

- ۱ اثنای کلامده مستعمل اولان بو تصریفدر .
- ۲ تشبیه و جمع مؤنث صیغه لری یوقاریده قیاس اوله رق تصریف ایدیلان فعل ماضیه یه تطبیقاً تصریف اولنور .

فعل مضارع

قویوروم	یاخود	قویارم	أَحْطُ
قویورسین	«	قورسین	تَحْطُ
			تَحْطِينُ
قویور	«	قور	يَحْطُ
			تَحْطُ
قویوروز	«	قوروز	نَحْطُ
قویورسکز	«	قورسکز	تَحْطُونُ
قویورلر	«	قورلر	يَحْطُونُ

الی آخره

امر حاضر

حَطَّ • قوی - حَطِي • قوی | مؤنث | -- حَطُوا • قویکز • الی آخره

٦٧ • -- امر حاضر ده • کلمه نك برنجی حرف اصلینک حرکه سی دائماً

فعل مضارع عینی در •

٦٨ • -- قَطَّ • اَبْدًا • هیچ واصلاً معنا سنه اولوب قَطَّ ماضیده اَبْدًا

مستقبلده قوللانیلور • هرایکسیده فعلدن صوکره وضع ایدیلور •

قویوی هیچ اورمدی

مَا دَقَّ قَطَّ الْبَابِ

بو اوراقی هیچ طویلامیه جقلم •

لَا بَلْمُونَ اَبْدًا هَذِهِ الْاَوْرَاقِ

مثال:

٦٩. — فاعلی اظهار ابدلیه رك مبهماً افاده مرام ایدلمسی ، جمع غائب صیغه سیله در

مثال

يَحْطُونَ ، قَوِيُّوْرُلِرْ . يَقُولُونَ ، دِيوْرُلِرْ (النَّاسُ يَقُولُونَ مَقَامِنْدَه در ، النَّاسُ دَائِمًا سِتْرِدِرْ)

لغات

مر (ب)	اوغرادى	دَرَاهِمٌ (١) پاره	عِدَّةٌ	برقاج
ظَنٌّ	ظن ایتدی	حَبْلٌ ایپ	سَاعَةٌ *	ساعت
مَدٌّ	اوزاندی	بِالزِّيَادَةِ زیاده - فضلة	خَيْطٌ	ایپك
حَسٌّ	حس ایتدی	ذِرَاعٌ قول	خِيَاطٌ	ترزى
عَدٌّ	صایدی	مَحَلٌّ یر	عَرَبِيَّةٌ	عربیجه
بَرْدٌ	صغوق	سَهْلٌ قولای	صَعْبٌ	کوج

تعلیم (١٦)

هَلْ حَسَيْتَ (٢) الْبَرْدَ - نَعَمْ حَسَيْتَهُ (٢) بِالزِّيَادَةِ - أَتَظُنُّونَ أَنَّ (٣)
النَّاسَ الَّذِينَ فِي هَذَا الْمَحَلِّ يَمُرُّونَ بِهَا - لَتَمُدَّ ذِرَاعَهُمَا - حَطِي الْقَنْدِيلِ فِي
ذَلِكَ الْمَحَلِّ - أَظُنُّ أَنَّ الْعَرَبِيَّةَ سَهْلَةٌ - هَلْ مَرَرْتُمْ (٢) بِهَذَا الْمَحَلِّ - مَا مَرَرْنَا (٢)

(١) مصدره فُلُوسٌ در

(٢) حَسَيْتُ ، حَسَيْتَهُ ، مَرَرْتُمْ ، مَا مَرَرْنَا ، بُوَيْلَه يَازِلْمَسِي دَهَا اصْح در

(٣) أَنَّ فَعْلَكَ غَيْرِي كَلِمَه لَرَك اَوْلَنْدَه أَنَّ تَلْفِظ اَوْلَنْوَر .

قَطَبِهِ -- مَدُّوا هَذَا الْحَبْلَ بِالزِّيَادَةِ -- يَعْذُونَ دَرَاهِمَهُمْ -- لَمُّوا الْأَوْرَاقَ
وَدُقُوا الْبَابَ -- أَتَظُنُّ أَنَّ الْعَرَبِيَّةَ صَعْبَةٌ -- يَدُقُونَ عِنْدَنَا الْبَابَ عِدَّةَ
سَاعَاتٍ -- لَا نَمُرُّ أَبَدًا بِهَذَا الْمَحَلِّ -- يَعُدُّ الدَّرَاهِمَ -- عَدَّيْنَا السَّاعَاتِ

ترجمه (١٦)

بر قاج ساعت صوکره (بعد) بو محکک یقینندن کچه جکر . -- بو محکک یقینندن
کچسون . -- بو قندیلی یزینه قویکز . -- پاره کزی صاید یکز می؟ -- بو ایسی پک
زیاده اوزاتدیله . -- عرب لسانی کوچدر ظن اولنیور . -- پاره لرینی هیچ صاید یار
واصلاً ده صاییه جقلر . -- قولار یکزی اوزا دیکز . -- بن واو ظن ای دیورز که
عربیجه قولایدر . -- عربلرک بزم یانمزدن کچه جکارینی نیچونه دوشنو یورسکز؟ --
بو برده صفوق حس اتیم یور میسکز؟

درس (١٧)

(٢) نَجِي . فعل مثال

(٧٠) : -- فَعَلَكَ بِرَنْجِي حَرْفِ اَصْلِيْسِ وِ يَأْخُوْدِ يِ اَوْلُوْر اَيْسَهْ اَكَا مِثَالِ دِيْنُوْر .

مثال : وَقَفَ ، طُوْرْدِي -- يَتَمَّ ، اَوَكْسُوْر قَالْدِي . كَبِي

(٧١) -- بُو اَفْعَالِكْ مَا ضَيْسِي فَعْلٌ صَحِيْحٌ كَبِي قِيَاسًا تَصْرِيْفِ اَوْلُنُوْر . فَعْلٌ

مثال يَابِي اَوْلُوْر اَيْسَهْ فَعْلٌ مُضَارِعِي دَهْ قِيَاسًا دَر . هِيْحْ نَبْدَلْ بُوْقَدِر . اَكْرْ وَاوِي

اولورايسه فعل مضارعده بو و دوشر . بو حالده فملك عين . ده . مكسور اولور .

مثال : } وِرْثَ وارث اولدى   يِرْثُ وارث اولور .
وَزَنَ طارتدى   يَزَنُ طارتار .

امر حاضر

فعل مضارع

اقِفْ	طور يورم	قِفْ	طور
نَقِفْ	طور يورسين	قِفِي	« مونت
نَقِفِينْ	« مخاطبه خطاب	قِفُوا	طور كز
الى آخره		الى آخره	

تنبيه . — وَضَعَ ، قويدى — وَقَعَ ، دوشدى — وَدَعَ ، ترك ايتدى —
وَسِعَ ، كنىش اولدى . بونلر مثللو دها بعض نادر الاستعمال اولان فملكرك
مضارعنده و بوجه قاعده ساقط اولورايسه ده عين الفعللرى مكسور دكل
مفتوحدر .

مثال : وَضَعَ ، دن   يَضَعُ ، قويدور   ضَعُ ، قويدور .

(۷۲) . — تركجه ده يان يانه ايكي فعل ذكر اولنه جنى وقت ، برنجيس
صدر صورتنده درج ايديلور . مثلا : طورمق استيور كى كه بونك عريجه ده صورت

افاده سى اولنه اَنْ مصدرية داخل اولان فعل مضارع ايله اولور .

مثال : يَرِيذُ اَنْ يَقِفْ   طورمق ايسته يور ، كى .

(٧٣) — برایشک وقوع بولدیغی آنی کوسترمک ایچون قوللاندیغیز ایکن ، کن ادوات حالیه ، عربجه ده مجرد حالنده بولنان فعل مضارع ایله افاده اولنور .

مثال

رَأَيْتُ هَذَا الرَّجُلَ يَضْحَكُ عَلَيْهَا   بوا آدمی اونکله استهزا ایدر کن کوردم . کبی .

لغات

أَزْمَلَةٌ	طول قادین .	كُنَّةٌ	بالقون .	كُنَّةٌ	آقلق .
الْمَأْمُولُ	ما مولدر	وَجَدَ	بولدی	الثَّلَاثَاءُ	صالی
بَرِيدٌ	پوسته جی	الْإِسْكَندَرِيَّةُ	اسکندریه	الْأَرْبَعَاءُ	چهارشنبه
مَتَى مَا	اثناده وقتا که	أَحْجَارٌ	طاشار	الْخَمِيْسُ	پنجشنبه
مِصْرَ	معلوم شهر	كُنَّةٌ	کلین - بنکه	الْجُمُعَةُ	جمعه
مِنْ أَعْلَى	یوقاریدن	بَاكْرًا (١)	ارکن	السَّبْتُ	جمعه ایرتس
سَطْحٌ	طام	حَنْظَةٌ	بغدای	السَّبْعُ	هفته
عَنْ قَرِيبٍ	یقین وقتده	الْأَحَدُ	پازار	الشَّهْرُ	آی
وَصَلَ (إِلَى) وَارِدِي		الْإِثْنَيْنِ	پازار ایرتسی	السَّنَةُ - الْعَامُ	ییل

(١) مصدره بَدْرِي - سوریه ده بَکِّيَر مستعمل در .

تعلیم (۱۷)

مَا وَجَدْنَاكَ فِي الإسْكَندَرِيَّةِ لَا الخُمَيْسُ وَلَا الْجُمُعَةُ - رَأَيْتُ كُتَيْبَكَ
 نَقَعُ مِنْ أَعْلَى السَّطْحِ - مَا رَأَيْتُ هَذَا الرَّجُلَ يَضَعُ هَذِهِ الْأَحْجَارَ عَلَى
 السَّطْحِ - أَلَمْ أَمُولُ أَنْ يَقْنُوا بِالْإِسْكَندَرِيَّةِ مَتَى مَا تَصِلُونَ إِلَى مِصْرَ -
 ضَعِي هَذِهِ الْأَحْجَارَ عَلَى السَّطْحِ - السَّطْحُ لَا يَسَعُ هَذِهِ الْأَحْجَارَ - هَلْ
 وَضَعْتَ الخِنِيطَةَ عَلَى السَّطْحِ - أَلَمْ أَمُولُ أَنْ كُنْتَهُ تَصِلُ بِأَكْرَأِ الْأَحْدَاثِ
 الْإِثْنَيْنِ - دَعُوهُ يَقِفْ (بِراکز طورسون) - دَعْنِي أَضَعُ هُنَا هَذِهِ الْأَحْجَارَ -
 هَلْ يَصِلُونَ عَنْ قَرِيبٍ إِلَى مِصْرَ - رَأَيْتَهُ يَضْحَكُ عَلَى كُتَيْبِكَ - يُرِيدُ هَذَا
 الرَّجُلُ أَنْ يَصِلَ بِأَكْرَأِ الثَّلَاثَاءِ أَوْ الْأَرْبَعَاءِ .

ترجمه (۱۷)

پوسته جینک صباحلین ارکندن اسکندریه به یه واصل اولسی مأمولدر . - کلنیکز
 اوکا وارث اوله جقمی ؟ - مصره وارد بغکزده اسکندریه ده قالکز . - بازار کونی
 طاشار ظامک اوستندن دوشدیلر . - براقکز بن ارکنان کلدیم . - جمعه ایرتسی ،
 صالی و بازار ایرتسی بنی اسکندریه ده بولورسکز . - بو آدم ظامک اوزرنده بولنان
 بغدادی طارتدی . - بالقوندن باقان کیمدر ؟ - بو محل بو بغدادیک هپسنی استیعاب
 ایده بیلورمی ؟ - بو بغدادی وزن ابدیکز . - او ارکن کلمک ایسته دی . -
 بغداد یکزی ظامک اوزرینه قویکز . - یقینده وارث اوله جقمیسکز ؟ - بو آدمی
 بزه کلورکن کوردم . - سزک پوسته جی یقینده کلیمه جک . - سزی دوشرکن
 کوردم . - پوسته جمعه ایرتسی واصل اولیه جق . - قاهره ده بولنان همشیره م

سزی اسکندریه ده بوله جق • عایشه طولدر

درس (۱۸)

(۳) نبی • فعل اجوف

عین الفعلندہ و یاخودی بولنان فعلہ اجوف دینور •

مثال: [قَالَ دیدی • (قَوْلَ دن)
غَاب غیبوت ابتدی • (غَيْبَ دن)]

(۷۰) — اجوف اولان فعللرک عین فعللری مضارعده ، قَالَ - يَقُولُ (يَقُولُ یرینه)

ده اولدیغی مثللو • مرفوع (۲) اولوب گان کبی تصریف اولتورلر •

ماضی   مضارع   امر حاضر

اول	کُنْ	اولورم	اَكُونُ	ایدم یاخود اولدم •	كُنْتُ
	کُونِي	اولورسین	تَكُونُ	ایدک « اولدک	كُنْتَ
اولکمز	کُونُوا		تَكُونِينَ	ایدی « اولدی	كُنْتُمْ
		اولور	يَكُونُ		كَانَ
			تَكُونُ		كَانَتْ
		اولورز	نَكُونُ	اولدق « ایدک	كُنَّا
		اولورسکمز	نَكُونُونَ	اولدیکمز « ایدیکمز	كُنْتُمْ
		اولورلر	يَكُونُونَ	اولدیلر « ایدیلر	كَانُوا

(۷۱) - نام - بِنَامُ (یَنُومُ برینہ) ده اولدیغی کبی مضارعده عین فعلری مفتوح (-) اولان اجوفلر خَافَ کبی تصریف اولنورلر .

ماضی	مضارع	امر حاضر
خَفْتُ	أَخَافُ	خَفْ
خَفْتِ	تَخَافُ	خَافِي
خَفْتِ	تَخَافِينَ	خَافُوا
خَافَ	يَخَافُ	قورقوکز
خَافَتْ	تَخَافُ	
خَفْنَا	نَخَافُ	
خَفْتُمْ	تَخَافُونَ	
خَافُوا	يَخَافُونَ	

الی آخـره

(۷۲) - باع - يَبِيعُ (يَبِيعُ برینہ) ده اولدیغی مثلاًو فعل اجوف یایی اولوب مضارعده عین فعلی مکسور (-) اولور ایسه صَارَ کبی تصریف اولنور .

ماضی	مضارع	امر حاضر
صَرْتُ	أَصِيرُ	صِرْ
اولدم	اولورم	اول

اول	صِیرِی	اولورسین	تَصِیرُ	اولدک	صِرَتَ
اولکز	صِیرُوا		تَصِیرِینَ		صِرَتَ
		اولور	یَصِیرُ	اولدی	صَارَ
			تَصِیرُ		صَارَتَ
		اولورز	نَصِیرُ	اولدق	ضِرِنَا
		اولورسکز	تَصِیرُونَ	اولدیکز	صِرْتُمْ
		اولورلر	یَصِیرُونَ	اولدیلر	صَارُوا

الی آخره

تنبيه . -- ادات نفی اولان لَمْ فعل مضارعك اولنه داخل اولوب آخرينى جزم ايدر وماضی معناسی حاصل ايدر .

مثال : لَمْ يَضْرِبْ دوکدی

تنبيه وجملرده (ن) ی اسقاط ايدر . اگر فعل اجوف ایسه فَعْلَكَ عَيْنِ الفَعْلَى ده اسقاط ايدر .

مثال : لَمْ يَكُونُوا ، اولدیلر - لَمْ يَكُنْ ، اولدی . (لَمْ يَكُونُ يرينه)

امرلرده لَا . لِي . فَلْ . اداتلری اجوف اولان فعللرده لَمْ کبی اجرای فعل ايدرلر .

مثال: | لَا تَكُنْ
لِيَكُنْ

اوله

اولسون

کبی

لغات

دار	دوندى-طولاشدى	مِنَ الْمُحَالِ	مخالدر	مَوْفِرٌ	اداره لی
قَامَ	قالقدی	نِيشَانٌ	نشان	شَعِيرٌ	آرپه
ذَهَبَ - رَاحَ	کیتدی	جَمْعِيَّةٌ *	جمعیت	تَبَنٌ	صمان
مَاتَ	اولدی	حَوْلٌ	جوره اطراف	نُخَالَةٌ	کبک
نَالَ	نائل اولدی	شَجَرَةٌ	اغاج	بُخْلَاءٌ	بخیلر
نَامَ	اوبودی	بِكُمْ	فاچه	فُضْلَاءٌ	فاضلر
إِلَى الْآنَ	بوآنه قدر	غَابَةٌ *	اورمان	أَسْحِيَاءٌ	سخیلر
مِنَ الْمُمَكِّنِ	ممكن در	صَيَادٌ	آوجی	مُسْرِفٌ	اداره سز-مسرف
بَعْدُ	دها				

تعالیم (۱۸)

لَمْ يَكُنْ مِنَ الْمُحَالِ أَنَّ هَؤُلَاءِ الْبُخْلَاءَ يَصِيرُونَ أَسْحِيَاءَ - لَمْ يَنْلِ
النِّيشَانَ بَعْدُ - لَمْ يَبْعِ شَعِيرَهُ إِلَى الْآنَ - لَا تَكُونُوا بُخْلَاءَ - أَلَمْ يَمُتْ
هَذَا الصَّيَادُ فِي الْغَابَةِ - لَمْ يَنْمِ هَؤُلَاءِ الصَّيَادُونَ تَحْتَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ -

قَامَتْ وَرَاحَتْ أَوْ ذَهَبَتْ - دُرْ حَوْلَ الْجَمْعِيَّةِ - كَانِ مِنَ الْمُمْكِنِ أَنْ
 هَذَا الصِّيَادَ يَمُوتُ فِي الْغَابَةِ - لَا تَنْمُ هُنَا - لَا تَنَامُوا تَحْتَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ -
 بِكُمْ عَيْتُمْ شَعِيرِكُمْ كُونُوا مُوفِّرِينَ (۱) لَا تَكُونُوا بُخَلَاءَ - قُمْ وَرُحْ أَوْ اذْهَبْ
 إِلَى الْغَابَةِ - هَلْ تَخَافُونَ أَنْ تَذْهَبُوا وَحَدُّكُمْ إِلَى هَذِهِ الْغَابَةِ - قُلْ لِهَؤُلَاءِ
 أَنْ يَذْهَبُوا - قُولِي أَيْنَ رَاحُوا أَوْ ذَهَبُوا - كَانُوا بُخَلَاءَ وَصَارُوا مُوفِّرِينَ.

ترجمه (۱۸)

اورمانده يالکز اويو مقلقدن قورقميور . - اونك بو اعاچك آلتنده اولسي
 ممكنسزدر . - قالقكز يانمزدن كيديكز . - فضلادن اوله لم . - خانم افندي ،
 اداره لي اولكز . - آرپه كزي قاچه صانيورسكز ؟ - بوكيجه بي نره ده كچيره
 جكلر ؟ - اونلر اولديكي وقت ، بو آوجي بو اعاچك اوزر نده ايدي . - بو آوجيلره
 سويله كيتمه سونلر . - كيجه بي بزمه كچير مكلكدن ينچون قورقوبور سكز ؟ -
 بو حسيپلرك فضلادن اوله لري ممكن در . - اورمانده دكل ميديكز ؟ - نشانه
 نائل اولسي ممكن ميدير ؟ - حسيپ اوليكز . - آوجيار قالقديلر كيتديلر . -
 قورقوكز . - سويله بو آوجيلره كيتسونلر . - جمعيتمزدن اصلاً آيرلمدي (هيچ
 غيبوت ايتمدي) - نشانه اصلاً نائل اوله مزلر . - اوكا بوآنه قدر نائل
 اولديلر .

(۱) گان ، صار فعللرينك خبري جمع مذكّر سالم ايسه ين آلور .

درس (۱۹)

(۴) نہجی . فعل ناقص

آخرندہ حرف علتدن و یاخودی اولانہ فعل ناقص دینور .

مثال : رمی ، آندی (رمی یرینہ) — تلاً ، اوقودی (تلو یرینہ)

(۷۳) . — رمی آندی — مشی یوریدی . ده اولدیفی کبی آخری

ی اولان وماضیدہ عین . مفتوح بولنان افعال ناقصہ رمی کبی تصریف اولنورلر .

ماضی	مضارع	امر حاضر
رمیت	آرمی (۲)	اِزْمِ
رمیت	آتیورم یاخود آتارم	اِزْمِ
رمیت	آندی	اِزْمُوا
رمی (۱)	آندی	اِزْمُوا
رمت	آندی	اِزْمُوا
رمینا	آندی	اِزْمُوا

(۲) لم . لا . مثللو اداتلرک داخل اولسیله فعل ناقصک آخرندہ کی ی دوشر .

مثال : لم ازم ، آتمدم — لم ارض ، راضی اولدم — لا ترم ، آتمہ کبی .

(۱) نه وقتکه ی بر ضمیر متصلدن اول بولنه حق اولور ایسه اوحالده مذکور ی الفه منقلب اولور .

مثال : رماء اولی آندی کبی .

ماضی مضارع امر حاضر

رَمِيتُمْ	آتدکز	ترْمُونُ آتیورسکز یا خود آتارسکز
رَمَوْا	آتدبزر	یرْمُونُ آتیورزر «

(۷۴) --- لَقِيَ قاووشدی کبی عین . ماضیده مکسور (ـِ) اولان

افعال ناقصه رَضِيَ کبی تصریف اولنورلر .

ماضی مضارع امر حاضر

رَضِيتُ راضی اولدم	أَرْضَى	راضی اولیورم یا خود او اورم
رَضِيتَ « اولدک	تَرْضَى	« اولیورسین
رَضِيتِ « اولدی	یرْضَى	« اولیور
رَضِيتَ « اولدق	تَرْضَى	« اولیورز
رَضِيتُمْ « اولدیکز	تَرْضُونُ	« اولیورسکز
رَضَوْا « اولدیلر	یرْضُونُ	« اولیورزر

راضی اول [اَرْضَى]
راضی اولک [اَرْضِيتَ]
راضی اولدی [اَرْضِيتِ]
راضی اولدق [اَرْضِيتَ]
راضی اولدیکز [اَرْضِيتُمْ]
راضی اولدیلر [اَرْضَوْا]

الی آخره

(۷۵) --- صَفَاً ، صافی اولدی ، دورولدی . کبی آخرنده ا بولنان

افعال ناقصه تَلَا مثللو تصریف اولنورلر .

ماضی	مضارع	امر حاضر
تَلَوْتُ	اَتْلُوْا	اَتْلُ
تَلَوْتَ	اَتْلُوْا	اَتْلِي
تَلَوْتِ	اَتْلُوْا	اَتْلُوا
تَلَا	اَتْلُوْا	
تَلَّتْ	اَتْلُوْا	
تَلَوْنَا	اَتْلُوْا	
تَلَوْتُمْ	اَتْلُوْا	
تَلَوْا	اَتْلُوْا	

الى آخره

لغات

جَرَى	وَأَقَعَ	اَوْلَدَى	بَرِيَّةٌ	چول	مَاذَا	نه — نه شی
بَكَى	اَغْلَادَى		اِسْمٌ	اسم	وَعَدٌ	وعد
بَنَى	يَاپِدَى (ياپى)		قِبَالَةٌ	قارشو-قارشوسند	وَعَدَّ	وعد ايتدى
نَسَى	اَوْنُوْدَى		اَمَامٌ	اوك	عَلَى مَهْلٍ	آغر آغر — يواشجه
بَقِيَ	قَالِدَى		جَنْبٌ	يان	حُطْبَةٌ	نطق — وعظ و نصيحت

غَلَاَ	بِهاندی	جَانِبِ طَرَف	قَمَح	بغداى دانه نسی
أَهْل		جَبَلِ طَاغ	بَذْر	تخوم
جَمَّالٌ	دوهجی	الصَّعِيدُ مِصرَ عَلِیا	مَجَلِس	مجلس

تعلیم (۱۹)

مَنْ الَّذِي بَقِيَ فِي الْجَامِعِ - لِمَاذَا يَبْكُونَ - تَلَا خُطْبَةً فِي الْمَجَلِسِ -
 مَاذَا جَرَى (نه اولدی) لِهَوْلَاءِ الْجَمَّالِينَ - لَمْ يَنْسَ وَعْدَهُ - مَاذَا تَرَمِينَ -
 غَلَاَ الْقَمَحِ فِي الْجَبَلِ - نَسِينَا اسْمَهَا وَلَكِنْ لَمْ نَنْسَ اسْمَ الْجَبَلِ - مَنْ
 الَّذِينَ بَدَّوْا هَذَا الْجَامِعَ الَّذِي قِبَالَةَ الْمَجَلِسِ - أَهْلُ الصَّعِيدِ بَقَوْا وَحَدَّهُمْ
 فِي الْجَبَلِ - لَقِيَهُمْ فِي الْقَلْعَةِ - لِمَاذَا تَمْشُونَ عَلَى مَهْلٍ - لَمْ يَتَلُ خُطْبَتَهُ
 فِي الْجَامِعِ - لَا تَرَمُ هَذَا - هَلْ نَسِيتَ اسْمِي ؟ - مَنْ الَّذِينَ لَقِيَهُمْ
 فِي الْجَامِعِ - لَقِينَا أَهْلَ الصَّعِيدِ - جَمَّالُوا الصَّعِيدِ بِمَشُونِ عَلَى مَهْلٍ -
 مَاذَا جَرَى لَكَ - مَا جَرَى لِي شَيْءٌ - إِمْسِ عَلَى مَهْلٍ - لَا تَمْشُوا
 فِي الدِّيَوَانِ .

ترجمه (۱۹) .

چولده بودوه جیلره نه اولدی ؟ -- قلعه نك قارشوسنده اولان بو جامهك اسمی
 اونونديكرمی ؟ -- مصر علیا ده دوه جیلره تصادف ایتدك . -- اولاد لرم قوشمیکز . --
 ینچون اغلا بورسكز ؟ -- بونی جامهه آتیمكز . -- وعدمزی اونوتمايز . -- قلعه جامهنده

خطبه اوقوماری می؟ — بوکا موافت ایدیورمی؟ — طاغک اهالیسی جامعهده یالکز
 قالدیلر --- مصرده بغدادی بهالندی . — طاغده قالمقانه راضی اولدم . — بوقلهه پی
 کیم بنا ایدی؟ — دوه جیلر آغر آغر یور یورلر . — از میرک بغدادی بهالندی؟ —
 یواشجه یور یورلر . — نه اونوتدیکز؟ — بزم دوه جینک اسمنی اونوتدم . — قلعهده
 بولنان جامعک قارشو سنده آتله تصادف ایدرسکز .

درس (۲۰) .

(۵) نَجِي . فعل مهموز

أَفَلْ ، غروب ایدی -- مَأَلْ ، سؤال ایدی — قَرَأْ ، اوقودی .
 فعللرنده اولدیغی کبی حروف اصیله سندن بری همزة (ء) اولان فعللرد مهموز دینور .
 (۷۶) . — أَخَذَ ، آلدی — أَكَلْ ، ییدی — أَمَرَ ، امر ایدی .
 فعللرینک امر حاضر لری غیر قیاسی اولدیغندن بوجه زیر تصرف ایداش در .

امر حاضر

مَرُّ	كُلُّ	خُذْ
مَرِي	كُلِّي	خُذِي
مَرُوا (۱) امر ایدیکز	كُلُوا	خُذُوا
	پیکز	آلکز
	الی آخره	

(۱) قیاسی اوله رق : أُمَرُ — أُمَرِي — أُمَرُوا دخی دینلور .

(۷۷) — تَبِيَة — همزة (ء) نك تلفظ جهتياه تحريري اقتضا ايدرسه حرکه نك جنسنه کوره ي و ۱۰ دن بری یازیلوب همزه بونلرک اوزرینه وضع ایدیور

اوقویورلر	بِقَرَوونَ	} مثال:
صوریور	یَسْأَل	
اوقو	اِقْرَأْ (مؤنث)	

جَاءَ فَعَلْنِكَ تَصْرِيفِي

مضارع

ماضی

کلیرم یاخود کلیریورم	أَجِبِي	کلدم	جِئْتُ (۱)
کلیرسین «	تَجِبِي	کلدک	جِئْتَ
کلیر «	تَجِبِي	کلدی	جِئْتِ
کلیرز «	يَجِبِي		جَاءَ
کلیرسکز «	تَجِبِي	کلدک	جَاءَتْ
کلیرلر «	تَجِيوونَ	کلدکز	جِئْنَا
	يَجِيوونَ	کلدیور	جِئْتُمْ
			جَاؤُوا

(۱) (ء) . کله نه وسطنده اولوب ساکن دخی اولورایسه تخننه دندان یازیور.

بو فعلك امر حاضرى نادر الاستعمال اولوب بين الناس قولالانيلان شونلر در :
تَعَال ، كل - تَعَالِي ، كل (مؤنث ايچون) - تَعَالُوا ، كللكر .

(۷۸) - فا . لام . حروف علت اولان فعللره لفيف مفروق دينور .

مثال : آتِي ، كلدى - اَبِي ، ديكسندى ، امتناع ابتداى

عين . لام . حروف علت اولان فعللره لفيف مقرون دينور

مثال : طَوِي ، دوردى - شَوِي ، قيزارتدى . كَبِي .

رَأَى (۱) فعلك تصريفى

امر حاضر	مضارع	ماضى
كور	رَ كور بهورم باخود كوررم	رَأَيْتُ كوردم
	رَي كور بهورسين	رَأَيْتَ كوردك
كوركز	رَوَا كور بهور	رَأَى كوردى
	رَوَا كور بهورز	رَأَيْتَ كوردك
	رَوَا كور بهورسكز	رَأَيْتُمُ كوردكز
	رَوَا كور بهورلر	رَأَوْا كورديلر

(۱) مصدره رَأَى يرينه شَاف قولالانيلور . نصريفى بروجه آتِي در .

امر حاضر	مضارع	ماضی
کور	کور یپورم	کوردم
کورکز	کور یپورسین	کور دك
	کور یپور	کور دی
	کور یپورز	کور دك
	کور یپورسکز	کور ديكز
	کور یپورلر	کور ديلر

لغات

سند	حجّة	بالتق	سمکة *	باشلادی	بداء
قناد	جناح	مرجمك	تدس	طولدی	ملا (ب)
کیرج	حص	فوجی	برهیل	امید ایتدی	امل
چتال	شوكة	۱۱۱	تفاح	پشکیر	فوطه
قاشیق	ملعقة	پرده	ستارة	ککلیک	حجل
آرود	گمٹري	پلیچ	فروج	نجره	طنجرة

بِنْتِ عَمِّي ، عموجه م قیزی - عموجه زاده م . - ابنِ عَمِّي ، عموجه م
اوغلی - عموجه زاده م .

تعلیم (۲۰)

أَمَا تَرَى ابْنَ عَمِّي يَشْوِي دُجَاجَةً لِيَا كُلُّهَا - هَذَا الْبَرَمِيلُ مَلَاتُهُ
بِتَفَاحٍ - هَلْ تَأْخُذُ جَنَاحَ دُجَاجَةٍ - أَمَا تَأْكُلُ مِنْ هَذِهِ السَّمَكَاتِ -
أَخِذْ مِنْ هَذِهِ الدُّجَاجَةِ - تَعَالَى يَا بِنْتَ عَمِّي - أَقْرَأِي لَنَا هَذِهِ الْحُجَّةَ -
أَتَيْتَهَا لِأَسْأَلَهَا - أَمَلْتُ أَنْ بِنْتَ عَمِّي تَجِي لِيَتْرَكَ التُّفَاحَ - إِطْوِي هَذِهِ
السُّتَارَةَ - طَوِينَا فُوطِنَا وَجِئْنَا - شَوْتْنَا هَذَا الْحُجْلَ الَّذِي نَأْكُلُهُ -
هَلْ أَمَلْتِ الطَّنْجِرَةَ - لَا يَقْرَؤُونَ - كُلِّي الْعَدَسَ - بَدَّؤُوا أَنْ يَقْرَؤُوا -
إِسْأَلُوا ابْنَ عَمِّنَا - مَا رَأَيْنَاهُمْ يَأْكُلُونَ - ابْنِ عَمِّكَ لَمْ يَرَ قَطُّ هَذِهِ الْحُجَّةَ -
مُرَهَا أَنْ تَأْتِي .

ترجمه (۲۰)

كلگز كورکز بو ككلكي . - بزدن عموجه زاده سنی سؤال ابتدی . - عميكزك
قیزينك كله جكنی مأمول ایدیورميسكز ؟ - تنجره ده بولنان ككلكه باقز . -
آنك اوقود یغنی كورمدم . - مرجك تنجره سنی طولدرد بکزی ؟ - پشكیر كزی
دورکز كلکز . - عموجه م قیزی بزه بر پیلایق قیزارتدیرمیہ جقمیسیر ؟ - عموجه م
عموجه زاده م و بن برابر بیہ لم . - عموجه اسنك بزم كلكلكمزی امر ایده جكنی
مأمول ایدیور . - خاولی بی آل . - اوقود یغمز حجتی الدیکزی ؟ - بونی الكز یكز . -
حجتی اوقومقلغه اولره امر ایده جكار .

درس (۲۱)

رباعی مجرد .

تَرْجَمَ فَعَلْنِكَ تَصْرِيْفِي

ماضی	مضارع	امر حاضر
تَرْجَمْتُ	أَتَرْجَمُ	ترجمه ایتدم
تَرْجَمْتَ	تَتَرْجَمُ	ترجمه ایتدک
تَرْجَمْتَ	تَتَرْجَمِينَ	ترجمه ایتدکین
تَرْجَمَ	يَتَرْجَمُ	ترجمه ایتدی
تَرْجَمْتَ	تَتَرْجَمُ	ترجمه ایتدیور «
تَرْجَمْنَا	نَتَرْجَمُ	ترجمه ایتدیورز «
تَرْجَمْتُمْ	تَتَرْجَمُونَ	ترجمه ایتدیورسکز «
تَرْجَمُوا	يَتَرْجَمُونَ	ترجمه ایتدیورلر

(۸۰) - رباعی مجرد سالملرك جمله سی بو مثللو تصریف اولنور .

لغات

بَرَّطَلَّ	رشوت ویردی	ربیع	روز کار	إِلَى حَدِّ دَكِينٍ
زَعَزَعُ	صارصدی	نهایه	نهایت	أَشْيَاءَ
بَلْبَلٌ	پرشان ایتدی	شیخ	معلم - اختیار - رئیس قوم	لُوزِ بَادِمِ

سَفَرَجَلَهٗ ابوا	سَقْفَهٗ طام	برهن کوسژدی- اثبات ایندی
صِحَّةٗ صحت ' اصل	وَسَلْمٌ نردبان	دَحْرَجَ یووارلدی
خَشْبَةٌ * اودون پارچه سی	بِيعَ صامه	قَدَرٌ مقتدر اولدی
حِکَايَةٌ * حکایه	شِرَاءٌ آله	تَصْنِيفٌ تصنیف

تعلیم (۲۱)

تَرْجَمْنَا تَصْنِيفَ هَذَا الشَّيْخِ - لِمَاذَا لَا تُدَحْرِجُ هَذِهِ الخَشْبَةَ اِلَى حَدِّ
 السَّلْمِ - بَرَهْنِ يَاشِیْخِ صِحَّةَ هَذَا الْبِیْعِ - - بَرَهْنَتُهَا - زَعَزَعَتِ الرِّیْحُ سَقْفَ
 الْبَيْتِ - هَذَا يُبَدِّلُ کُلَّ الْاَشْیَاءِ الَّتِي عِنْدَنَا - هَلْ تَقْدِرُ اِنْ تَرْجَمَ لِي
 هَذِهِ الْحِکَايَةَ - اَلَمْ يَبْرَهْنِ صِحَّةَ الْبِیْعِ - هَذَا بِیْعٌ بَرَهْنُوا صِحَّتَهُ - بَرَطَلُوا
 الشَّيْخَ الَّذِي بَرَهْنِ صِحَّةَ الْبِیْعِ - لَمْ يَقْدِرُوا اَنْ يُدَحْرِجُوا الخَشْبَةَ الَّتِي
 هُنَا - الرِّیْحُ تَزَعَزَعُ السَّقْفَ - يَتَرْجَمُونَ حِکَايَاتٍ - لَمْ يَقْدِرُوا اَنْ يَبْرَطَلُوهُ

ترجمه (۲۱) .

نهایت روز کار نردبان اوزرنده بولنان کافه اشیا بی بوزوب طاغندی . - بونی
 ترجمه ایدیکز . - بو حکایه بی نهایتنه دکین ترجمه ایده جکلر . - بوروز کار
 نه در؟ - بزم طامی صار سان بوروز کار در . - ایشته روز کارک بوزوب طاغندی
 اشیا لر . - بو کتابک قیمت اصیله سنی کوسنره بیلورمیسکر؟ - بو حکایه بی نهایتنه
 دکین ترجمه ایدیکز . - بوتألیفی ترجمه ایدنلر وآنک صحتنی ارانه ایلیانلر قزانه جقلر

۰ — ايشته روز كارك صار صديفي سقف ۰ — بويءك حقيقتنى كوسترنجه به
 دكين بو معلمه معاش ويرميكز ۰ — بو حكايه بي كيم ترجمه ايده جك؟ — اكا
 معاش ويرمكلكه مقتدر دكل ۰ — بو حكايه بي ترجمه ايده بيله جكلرمي؟ —
 بو اودون پارچه لر يني يو وارليه ميه جقميسكز؟

درس (۲۲)

افعال مشتقه

افعال مجردة به بر و يا دها زياده حرف علاوه سيله تشكيل ايدن فعللره افعال
 مشتقه دينور ۰ بو وجهله ده فعل مجردك معناسي تبدل ايدر؛ چونكه زياده حرف
 زياده معنابه دلالت ايدر ۰

(۸۱) — ثلاثي مجرد دن تشكيل ايدن افعال مشتقه (طقوز) اولوب بوده لاجل
 التسميل علاوه ايديلان حروفاتك عددينه نظراً : رباعي ، خماسي ، سداسي
 ناملر يله اوچه تفریق ايديلور ۰

رباعي ثلاثي مجرد اوزرينه بالکز بر حرف زياده ايديلان افعال اولوب بوده
 اوچ بابدر :

(۱) افعال (۲) تفعیل (۳) مفاعلة

اضی	کوندردی	أَرْسَلَ	} (۱) نهي بابك وزني
مضارع	کوندر بورد	يُرْسِلُ	
امز حاضر	کوندر	أَرْسِلُ	

(۸۲) — بوبابك تشكيلي ثلاثي مجردك اولنه بر (أ) علاوه سيله در بناسی ده تعدیه ایچوندر؛ یعنی متشکل اولدیغی ثلاثی مجردده بر تعدّ بلك ویرر.

مثال: عِلْمٌ ، ییلدی — اَعْلَمُ ، ییلدیردی . کبی .

تنبیه . — بوبابدن اولوبده اجوف واقع اولان فعللر اَرَادَ فعلنه قیاساً تصریف اولنور .

ماضی	مضارع	امر حاضر
أَرَدْتُ ایسته دم	أُرِيدُ ایسته یورم یا خود ایسته رم	أَرِدْ ایسته
أَرَدْتَ ایسته دک	تُرِيدُ ایسته بورسک «	أَرِیدِ ایسته
أَرَدْتِ ایسته دیک	تُریدین	أَرِیدُوا ایسته بکر
أَرَادَ ایسته دی	یُرِيدُ ایسته یور «	
أَرَادَتْ ایسته دیک	تُرید	
أَرَدْنَا ایسته دک	نُرِيدُ ایسته بورز «	
أَرَدْتُمْ ایسته دکر	تُریدون ایسته بورسکر «	
أَرَادُوا ایسته دیلر	یُریدون ایسته یورلر «	

ماضی . ییلدیردی . عِلْمٌ
 مضارع . ییلدیر یور . یَعْلَمُ
 امر حاضر . ییلدیر . عِلْمُ

(۲) نجی بابك وزنی :

۱۸۳)۔ بوبابك تشكىلى ثلاثيسينك عين . نى ضعف ايتمكله يعنى بر تشديد علاوه
سيله در . بناسى تعديه ايجون اولوب متعدى اوليان فعلى متعدى قيارلار .

مثال: عَلمٌ ، ييلدى - عَلمٌ ، ييلديردى . كى .

تنبیه . - بوبابدن اولوبده مثال ، مضاعف ، اجوف واقع اولان فعللر عَلمٌ

كى تصريف اولنورلر . ناقص اولان فعللره آخرلى جهنله رمى كى تصريف اولنورلر .

امر حاضر

مضارع

ماضى

ياقلاشدير	قَرَبٌ	ياقلاشديرپور	يَقْرَبُ	ياقلاشديردى	قَرَّبَ
كنيشات	وَسَّعَ	كنيشلديپور	يُوسِّعُ	كنيشلدى	وَسَّعَ
او بود	نَوِّمَ	اويدوپور	يُنَوِّمُ	اويدودى	نَوَّمَ

مثال:

باب مذکور دن اولان ناقص فعللر رمى كى تصريف اولنورلر

يورود	مَشَى	يوريدپور	يُمَشِي	يوروندى	مَشَى
آغلاد	بَكَ	اغلادپور	يَبْكِي	اغلادتى	بَكَ

مثال:

آيرلدى

فَارَقَ

آيريلير

يُفَارِقُ

آيريل

فَارِقَ

(۳) نهي بابك وزنى

(۸۴)۔ — بوبابك تشكيلي ثلاثي سنك فا۔ ايله عين۔ اره سنه بر علاوه سيله در بناسی ایکی کتشی اره سنده کی اشراکی اراه ایدر۔ « اثین بینند، مشارکت ایچون در»

تنبیه۔ — بوبابدن اولوبده مثال، اجوف واقع اولان فعللر قارق کبی ناقص اولانلر اخرلری جهتیله، رمی کبی تصریف اولنور لر۔

خماسی ثلاثی مجرد اوزرینه ابکی حرف زیاده سیله تشکل ایدن افعال اولوب بوده بش بابدر:

(۱) تَفَعَّلُ (۲) تَفَاعَلُ (۳) اِنْفَعَالَ (۴) اِفْتِعَالَ (۵) اِفْعِلَالَ

اوکرندی	تَعَلَّمَ	} (۱) نعی بابک وزی
اوکر نیپور	يَتَعَلَّمُ	
اوکرن	تَعَلَّمَ	

(۸۵)۔ — بوبابك تشكيلي ثلاثي مجرد نك اوله بر (ت)۔ وعین الفعله بر (*) علاوه سیله در بناسی عمومیت اوزره مجهول باخود مطاوعت معنا سنه در۔

فیزلدی	تَكَسَّرَ	} مثال:
اجلدی	تَعَلَّقَ (به)	

تنبیه۔ — كرك بوبابدن وكرك تَفَاعَلُ بابندن اولان افعال ناقصه نك ماضیلری رمی کبی ومضارع وامر حاضرلری رَضِيَ کبی تصریف اولنور لر۔

مثال: تعرّی، صویوندی... — يتعرّی، صویونویور... — تعرّ، صویون

لغات

تغذّی	اوکله طعامی ایتدی	تَلَج	فار - بوز	جِبَّة	جبه
تَعَشَّى	« افشام »	طِفْل	کوچک چوجق	جَمَل	دوه
تَكَلَّمَ	سویلادی	اَمَكَنَّ	اوله ییلوردی	طَبِيب	طیب .. حکیم
سَافَرَ (إِلَى)	کیتدی	اَمَاتَ	اولدیردی	شَام	شام
جَادَل	مجادله ایتدی	وَطَن	وطن	سَرَج	اگر
جَازَى (بِ)	مکافات ایتدی	حَيْثُ	اوراده - او حالده	طِبُّ	علم طب
عَذَّبَ	اذیت ایتدی	اَنَاصُول	اناطونی	اَفْعَال	فعالر - ایشار
خَبَرَ (بِ)	خبر و بردی	اَعْطَى	ویردی	عَسَاكِر	عساگر

تعلیم (۲۲)

فَارَقْنَا مَصْرَ وَطَنِنَا وَسَافَرْنَا إِلَى الشَّامِ - تَعَشَيْنَا مَعَ طَبِيبٍ جَادِلِنَاهُ -
لَا تُبَكِّ هَذَا الطِّفْلَ وَلَا تُعَذِّبْهُ - نَتَعَرَّوْنَ مِنْ جِبَتِكُمْ - عَذَّبَ اُتْلَجَ الْعَسَاكِرَ
الَّذِينَ كَانُوا فِي الْحَرْبِ - مَا اَمَكَّنَهُ اَنْ يُجَادِلَهُ - لَمْ يُمَكِّنِي اَنْ اُجَازِيَهَا
بِاَفْعَالِهَا - هُوَ لَا يُرِيدُونَ اَنْ يَتَغَدَّوْا - هَلْ تُرِيدُ اَنْ تَتَغَدَّى مَعِي -
اَخْبَرَنِي طَبِيبُنَا بِاَنَّ الْاَهَالِي عَذَّبُوهُ - سَافَرُوا اِلَى الْاَسْتَانَةِ حَيْثُ يَتَعَلَّمُونَ

الطَّب - لَمْ يُكِنِّنَا أَنْ نُمَشِّي الْعَمَلُ = هَذَا طِفْلٌ أَرَادُوا أَنْ يَمِيتُوهُ -
 أَعْطَاهُ هَذِهِ الْجُبَّةَ - إَعْظِي هَذَا - أَعْطَيْتُهُ هَذَا الْجَمَلَ - أَدْخَلَ
 الطَّبِيبُ - أَخْبَرُونِي بِأَنَّ السَّرَجَ لَمْ يَتَكَسَّرَ - أَلَمْ يُفَارِقُوا الْوَطَانَ -
 تَعَلَّقَتْ جَبَّتُهُ بِالسَّرَجِ - لَا تَنْكَلِمُ كَذَا - وَسَمِعَ لِي هَذِهِ الْجُبَّةَ - نَوَمَتْ
 طِفْلَهَا - أَرْسَلَتْ دَوْلَةَ عَسَاكِرْهَا إِلَى الْأَحْدُودِ - قَرَّبَ إِلَيْنَا الْمَائِدَةَ وَآكَأْنَا
 مِنْهَا - تَعَرَّبْتُ مِنْ جَبَّتِي - لَمْ يَرِدْ أَنْ يَدْخُلَنِي

ترجمه (۲۲)

استانبوله عزیمت ایده جکلر ، اوزاده حکیملک او کرنگ ایسته یورلر . - اوکا سونلک
 ممکن دکلیدی ؟ - بزى قویق (صوفیق) نیچون ایسته . یورسکز ؟ - ایسته
 غوغا ایندیکم حکیم . - اولی بوندن خبر دار ایتمک بنم ایچون ممکن دکلیدی . -
 ایسته بوکوچک چوچفی اغلادن آدم . - بوجه بی بکا ویرکز . - جبه کزی
 چیقار میکز . - بزمه اقسام طعامی ایدیکز صوکره کیدرسکز . - چوچفی او بودکز
 وسولنمیکز . - بونی اوکا ویردم . - آنلر ایچون کیتمک ممکن دکلیدی . - بکا
 اذیت ایتمیکز . - استانبولده حکیملک اوکره نیورلر . - افعالکزه کوره سزه
 مکافات ایده جکم . - ایسته بوقار یلرک اذیت ابتدکاری چوچق . - بونی صانون
 آلدیم ، آلداندم .

درس (۲۳)

افعال مشتقة نك ما بعدی

تَهَاوَنَ	مسامحه یعنی کہ وشکلك ایندی	} (۲) نَجِي بَابِك وَزْنِي
يَتَهَاوَنُ	مسامحه ایدیپور	
تَهَاوَنَ	مسامحه ایت	

(۸۶)۔ — بوبابك تشكيلي ثلاثيسنك اولنه بر ت وفاء الفعلندن صوكره بر ا علاوه سيمه اولوب بنا سى مشاركت ايچوندر .

تَصَالَحُوا	مصالحه ايتديلر	] مثال :
تَكَاثَبُوا	مكتوبلشديلر	

انصَرَفَ	اوزاقلاشدى	} (۳) نَجِي بَابِك وَزْنِي
يَنْصَرِفُ	اوزقلاشيپور	
انصَرَفَ	اوزاقلاش	

(۸۷)۔ — بوبابك تشكيلي ثلاثيسنك اولنه اِن علاوه سيمه اولوب بنا سى مطاوعت ايچوندر .

مثال : اِنخَدَعَ . آلداندى .

اِكْتَسَبَ	قزاندى	} (۴) نَجِي بَابِك وَزْنِي
يَكْتَسِبُ	قزانيپور	
اِكْتَسَبَ	قزان	

(۸۸) — بوبابك تشكىلى ثلاثيسنك اولنه بر | وفاه الفعلندن صوكره بر
ت علاوه سيله در بناسى اكثر يتله مشاركت ايچون اولوب بعضاً مطاوعت ايچوننده اولور .

طوپلانديار	اجتمعو	] مثال :
التزام اولندي	التزم	

تنبیه . — بوبا بدن اولان ناقص فعلاز ، آخر لر ينه نظرا ، رمى كى نصر يف اولنور لر

ساتون آلدی	اشتری	} مثال :
« آلبیور	یشتری	
« آل	اشتر	
یشلندی	اخضر	} (۵) نعی بابك وزنی :
یشلانیور	یخضر	
یشلان	اخضر	

(۸۹) — بوبابك تشكىلى ثلاثيسنك اولنه بر | ولام الفعلی اووزر ينه بر
(۱۰) علاوه سيله اولوب بناسى الوان و عیوب ایچوندر یعنی رنگاری و عیوبی بیان ایدر .

قزاردی	احمر	} مثال :
شاشی اولدی	اعور	

سداسی . ثلاثی اوچ زدنیه او حرف زیاده سیه تشکیل ایدیبلان افعال اولوب

بوده درت بابدرد : (۱) استفعال ، (۲) افعیلال ، (۳) افعیعال ، (۴) افعووال
 فقط بونارك ایچنده کثرتله مستعمل اولانی استفعال بابی اولدیفندن دیکرلری
 نرك اولنمش در

خبردار اولدی	استخبر	} برنجی بابک وزنی :
خبر دار اولیپور	یستخبر	
خبر دار اول	استخبر	

(۹۰) — بوبابک تشکیلی تلاثیسنک اولنه است علاوه سیمله در . بناسی
 طلب وطن معناسنه در .

بیوکلندیردی	استکبر
مغفرت طلب ایتدی	استغفر

تنبیه . — بوبابدن اولان فعل اجوف صاّر و فعل ناقص رمی کبی
 تصریف اولنورار .

مثال :

استجاب ، اسعاف ایتدی . یستجیب ، اسعاف ایدیور . استجب ، اسعاف ایت . فعل اجوف
 استسقی ، صوابسته دی . یستسقی ، صوابسته یور . استسقی ، صوابسته . ناقص فعل

لغات

اِقْتَرَبَ	اِقْتَرَبَ	اَبُون	لَعَب	اِسْتَاْهَلَ	لايق اولدی
اِحْمَرُّ	اِحْمَرُّ	مقدار	مَبْلَغ	اِسْتَحْسَنَ	بکندی
وَجْهٌ	وَجْهٌ	چایر لر	مُرُوج	اِسْتَاْنَى	بکله دی
رَبِّ يَبُودُوب بَسْلَبَانْ، پَرُور دِکَار	رَبِّ يَبُودُوب بَسْلَبَانْ، پَرُور دِکَار	وقعه	وَاقِعَةٌ	رُؤْسَاءُ	رئیس لر
مَطْلُوبٌ	مَطْلُوبٌ	کوز یا شلری	دُمُوعٌ	لَا شَكَّ اَنَّ	شبهه سزکه
رُعَاةٌ	رُعَاةٌ	فکر	رَأْيٍ	اِلَى اَنَّ	دکین

تعلیم (۲۳)

هَذِهِ وَاقِعَةٌ تَسْتَاْهَلِ دُمُوعَنَا - اِسْتَحْسِنُوا رَاْيَهَا وَاسْتَاْنُونَا - يَا رَبِّ
اِسْتَجِبْ مَطْلُوبَنَا - اِسْتَسْقِنَا هُوْلَاءِ الرُّعَاةَ - هَلْ اَنْتَ تَسْتَاْنِيهَا اِلَى اَنَّ
يَقْتَرِبَ الرُّعَاةَ الَّذِيْنَ اُسْتَسْقِيْتَهُمْ - لَا شَكَّ اَنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَغْفِرُ وَاَنْتُمْ يَسْتَاْهَلُونَ
اَنَّ تَسْتَجِبُوا مَطْلُوبَهُمْ - اِقْتَرَبْنَا مِنَ الرُّعَاةِ وَرَاْيَانَهُمْ يَتَصَالِحُونَ - اَمَّا
تَصَالِحَ هُوْلَاءِ الرُّعَاةِ الَّذِيْنَ اجْتَمَعُوا - التَّزَمَ الرُّؤْسَاءُ اَنَّ يَجْتَمِعُوا قَبْلَ اَنَّ
يَسْتَحْسِنُوا رَاْيَنَا - اِخْضَرَّتِ المُرُوجُ - اِحْمَرَّ وَجْهُهُ - لَا نَسْتَكْبِرُ الوَاقِعَةَ
- لَمْ يَتَهَاوَنُوا

ترجمه (۲۳)

بووقعه بی یوکلندیر میکر . - فکر لرینی تحسین ایدیور میسکر ؟ - شبهه سز

روءساء مطلوبکزی اسعاف ایده جککار . — یاغنه کلدی (بکا تهرب ابتدی) وعفو ایسته دی . — اونلر بنی بکله مکه مجبور درلر . — انلرک مطلوبندن خبردار سکز . — بن بومبلنی قزانجه به دکن او بنی بکله به جک . — بو او یونده قزانمادی . — اونلر یاقلاشوب کوردیلر که چوبانلر اوز افلاشیورلر . — بوچایر لرده بولنان چوبانلر باریشمق ایچون طویلاندیلر . — بز یازلدق .

درس (۲۴)

افعال مشتقه نك ما بعدی

(۹۱) — رباغی مجرددن تشکیل ایدن افعال مشتقه دن کثیر الاستعمال اولانی تفعّل بابی اولوب بونکده صورت تشکیلی رباغی مجردک اولنه بر (ت) علاوه سیله در . بناسی اکثر یتله مطاوعت ایچوندر .

یووارلندی

تَدَحْرَج

یووارلنیپور

یَتَدَحْرَج

یووارلان

تَدَحْرَج

مثال :

تَقَهَّرَ کریله دی (کری کری یه کیتمک) . — تَبَلَّلَ ، فارشدی . فعللر یده بووجهله تصریف اولنورلر .

اسم فاعل ومفعول

(۹۲) — ثلاثی مجرددن اسم فاعل پایمقی ایچون فاء الفعانندن صوکر بر (ا) علاوه ایدوب عین الفعلنی مکسور (ـ) قیلقی ایله اولور

اسم مفعول یا پمق ایچوندہ اولنہ (م) وعین الفعلندن صوکرہ بر (و) علاوہ ایدیلور

مثال: } ضَارِبٌ اوران ضَرَبَ دن اسم فاعل
مَضْرُوبٌ اوریلان " " اسم مفعول

افعال غیر قیاسینک اسم فاعل ومفعولاری

اسم مفعول	اوزانان - اوزانمش	مَمْدُودٌ	اسم فاعل	اوزادان	مَادٌ (۱)
	فونیلان - فونیش	مَوْضُوعٌ		فویان	وَأَضِعَ
	سویله نیلان سویلانش	مَقُولٌ (۴)		سویلین	قَائِلٌ (۲)
	آیتلان - آتلمش	مَرْمِيٌّ (۵)		آتات	رَامٌ (۳)

(۹۳) - كرك رباغی مجرد دن وكر كسه افعال مشتقه دن اسم فاعل واسم مفعول

تشکیل ایتمك ایچون مضارعك مفرد غائبك (ی) سی یرینه (م) قویلمیدر .

اسم فاعله ، فعاك عین الفعی مكسور ( ) اسم مفعوله مفتوح ( ) اولور

اسم مفعول	اسم فاعل	مضارع
کوندریلان	کوندرن - مَرْسَلٌ	يُرْسِلُ کوندریبوز .
قولانیلان	قولانان - مُسْتَعْمَلٌ	يُسْتَعْمَلُ قولانیپور .
یوارلانیلان	یووارلانیلان - مَدْحَرَجٌ	يُدْحَرَجُ یووارلانیپور .

مثال: } مَرْسَلٌ کوندریلان
مُسْتَعْمَلٌ قولانیلان
مَدْحَرَجٌ یووارلانیلان

(۱) مَادٍ یرینه . - (۲) قَائِلٍ یرینه . - (۳) رَامِي یرینه . - (۴) مَقُولٌ

یرینه . - (۵) مَرْمُوي یرینه

(۹۴) . — تنبيه — اسم فاعل ومفعولك جمعك نيك نصل اولديغى (درس ۱۰) ده كوراش در .

(۹۵) . — اسم فاعل . ضمير شخصينك بريلا يا خود براسمله برابر تر كيبده واقع اولديغى وقت حال معناسنى ارائه ايدر .

انا و اضع	قويورم	(قويان بنم)	} مثال :
ماذا هي رامية	نه آتپور	(او (مونت) نه آتيجى در)	
هي جائية	كليور	(كلان اودر)	

لغات

عمل	ياپدى	بعيداً	اوزاق	كلمة * سوز - كلمه
حب	سودى	مطر	بغمور	قصور
سكن	اقامت ايتدى	ثوب	البيسه	خيم
مسك	ظوندى	مسكين	فقير	طبقة * قات
عرف	طانيدى	خان	خان	طبقات
غش	آلداندى	نحاس	باقر	قاتلر
وسخ	كير لتدى	دربزين	پرمقلىق - ترايزان - قورقولق	

تعليم (۲۴)

مَاذَا أَنْتَ عَامِلٌ — هَلْ أَنْتَ مَايَكِ — نَحْنُ مَايَكُونُ — أَيْنَ هُمْ سَاكِنُونَ .

هَذَا هُوَ الضَّارِبُ وَذَٰكَ هُوَ المَضْرُوبُ - هُوَ لَآءِ سَاكِنُونَ هُنَا - قُلْ
 لِي آيِنَ اَنْتَ سَاكِنٌ - اَنَا سَاكِنٌ فِي الخَانِ - عَرَفُوا اَنَّهُ مَغشُوشٌ - هَذَا
 الخَانِ مَسْكُونٌ - هَذِهِ مَسْكِينَةٌ مُوسَخَةٌ - لِمَاذَا تَأَخَّرْتُمْ - لَآنَّنَا سَاكِنُونَ
 بَعْدًا مِنْ هُنَا - رَأَيْتَهُمْ يَتَقَهَّرُونَ - مَاذَا هُوَ مَاسِكٌ - ثَوْبِي مَوْضُوعٌ عَلَيَّ
 الدَّرَابِزِينَ - هَذِهِ مَسْكِينَةٌ هِيَ سَاكِنَةٌ تِلْكَ الطَّبَقَةُ الَّتِي دَرَبَزِينَهَا مَعْمُولٌ
 مِنْ نُحَاسٍ - هَلْ هَذِهِ الخِيمُ مَسْكُونَةٌ - هَلْ المَطَرُ وَاقَعَ - هَذِهِ هِيَ
 الطَّبَقَةُ الَّتِي اَنَا سَاكِنٌ فِيهَا - مِنْ آيِنَ اَنْتِ جَائِيَةٌ .

(ترجمه ۲۴) .

بولنر قوناقلرده اولنلرده چادرلرده ساکن در لر . - اوقاری نه طور بیور ؟ - بوقوناقلر
 مسکونمیدر لر ؟ - معلومکه سز آلدانديکیز . - او (مؤنث) نره ده اقامت ایدیور
 ؟ - یاغمور یاغمور . - بو کله بزده مستعملدر . - بوسوزی سزدن کیم استعمال ایدیور
 ؟ - طوتیلان . - بوسوز معلومدر . - پر مقلغی کیم طوتیبور ؟ - اوقاری نره دن
 کلیور ؟ - بوکوشکدن کلیورم . - بوپر مقلغک اوزرنده بولنا نلر معلومدر لر
 . - بو کله بی کیم طانیور ؟ - بو کله لر مستعمل دکلدر لر . - بو فقیر بوقاتده
 اقامت ایدیور . - البسه کزی نیچون کیرلیدیور سکیز ؟ - طوتیلان قادین . -
 آلدان .

(درس ۲۵)

افعالك ازمنهٔ مركبه لری .

افعالك ازمنهٔ مركبه لری فعل اعانه واسطه سیمله اولوب فعل اعانه ده گان
و صَارَ در . «بولنار عربجه ده افعال ناقصه دینور» لسان عربده ماضی شهودی
ونقلی بردر .

گانَ نك ماضی شهودی و نقلی :

ماضی نقلی	ماضی شهودی	ماضی نقلی	ماضی شهودی
ایمیشز	ایدك .	ایمیشم	ایدم .
ایمیش-کنز	ایدیکز .	ایمیشسك	ایدك .
ایمیشار	ایدیلر .	ایمیش	ایدی .

(۹۶- گان ایله برابر صارَ ده کتور یلور ایسه او حالده حکایهٔ ماضی شهودی و نقلی اولمش اولور .

اگر کلامده تا کید مراد اولنور ایسه بو حالده صارَ دن مقدم برده قَدْ کتور یلور

مثال] گان قَدْ صارَ « اولدی ایدي باخود اولمش ایدي
کنت قَدْ صیرت » اولدی ایدك باخود اولمش ایدك

(۱) وارلق فعلنك ازمنهٴ مركبه سى .

ماضى شهودى ونقلى

گانِ عِنْدِي بنم وار ایدی (بنده ایدی)	گانِ عِنْدَنَا بزم وار ایدی (بزمده ایدی)
گانِ مَعَكَ سنك وار ایدی (سنك له ایدی)	گانِ مَعَكُمْ سزك وار ایدی (سزك له ایدی)
گانِ لَهُ اونك وار ایدی (اونك ایدی)	گانِ لَهُمْ اونلك وار ایدی (اونلك ایدی)

الى آخره

حكايةٴ ماضى شهودى ونقلى

(۹۷) . حكايةٴ ماضى شهودى ایچون (گان) ایله برابر (صار) ده کتور یلور .

گانِ قَدْ صارِ عِنْدِي	بنم اولدی	ایدی - بنم اولش	ایدی
گانِ قَدْ صارِ مَعَكَ	سنك	سنك	«
گانِ قَدْ صارِ لَهُ	اونك	اونك	«

الى آخره

(۹۸) . مستقبلا

يَكُونُ مَعِي	بنم له اوله جق - بنمله اولور
يَكُونُ لَكَ	سنك اوله جق - سنك اولور
يَكُونُ عِنْدَهُ	اونك اوله جق - اونك اولور

الى آخره

(۲) افعال سائرہ نك ازمہہ مرکبہ لری .

(۹۹) - اسان عربده بر فعلك حكاية الحال في الماضي صيغه سنی تشكيل
ایتمك ایچون مذکور فعلك مضارع و یاخود اسم فاعل صیغه سنك اولنده اشخاصه
کوره گان کتور یلور .

آغلا یور ایدك	كُنْتُ تَبِيكِي	] مثال :
اینیور ایدی	كَانَتْ نَازِلَةً	

ماضی شهودی و نقلی

(۱۰۰) - اسان عربده ماضی شهودی و نقلی بر صیغه در .

دَفَنْتُ (مؤنث) الدَّرَاهِمُ پاره پی کومدی یاخود کومش	] مثال :
بَعْدَمَا فَرَعْتُ بتور د کدن صکره یاخود بتورمش اولدقدنصکره	

(۱۰۱) - هر قنفي بر فعلك حكاية ماضی شهودی و نقلیسنی سويلك ایچون فعل
مذکورك ماضیسنك ابتدا سنه اشخاصه کوره (گان) کتور یلور

مثال :

كَانَتْ كَسْرَتُ الصَّيْنِي (۱) چناقلری قیردی ایدی یاخود قیرمش ایدی . کبی .
(۱۰۲) - هر هانکی بر فعلك ماضیسنك اولانه (گان) فعلنك فعل مضارع یسی کتور یلور
ایسه اول فعلك حكاية مستقبل صیغه سی تشکیل ایتمش اولور .

یازه جق ایدم	أَكُونُ كَتَبْتُ	] مثال :
یازه جق ایدك . کبی .	تَكُونُ كَتَبْتَ	

(۱) فعل اعانه دن صوکره (قد) اداتی وضع ایدلمکده جائزدر .

صیغہ شرطیہ حالیہ

(۱۰۳) - صیغہ شرطیہ حالیہ حکایۃ الحال فی الماضیدن (۲) متشکل اولوب
جملہ شرطیہ نک اولنہ ادات شرط اولان لَو (اکر) وجملہ جوابیہ نک اولنہ ده لَ
(۳) کتوریلور .

مثال : لَوْ كَانَ يَجِيءُ لَكَانَ يُغْنِي . اکر کلورسه ترکی سوبار

صیغہ شرطیہ ماضیہ

(۱۰۴) - صیغہ شرطیہ ماضیہ حکایۃ ماضیدن تشکیل ایدیلوب کذا جملہ
شرطیہ نک اولنہ لَو وجملہ جوابیہ نک اولنہ ده لَ کتوریلور .

مثال : لَوْ كَانَ أَحَبَّنَا لَكَانَ آتِي . اکر بزی سوش اولسیدی کلورابدی

(۱۰۵) - جملہ جوابیہ صیغہ حالیہ بی مقتضی اولور ایسه جملہ شرطیہ بالکز ماضی
یاخود حکایۃ ماضی ایاه افاده اولنور که بو حالده جملہ شرطیہ نک ابتدا سنه لَو

یرینه اِن یاخود اِذَا کتوریلور .

مثال : اِن دَخَلْتَ فِي الْاَنْوَابِ تَجِدُ حِكَايَاتَ ، دَكَانِه كِير دِيكِنْدِه حِكَايَه لَر بولورسك
اِذَا كُنْتَ تُرِيدُهُمْ مَفْتُوحَةً اَفْتَحْهَا ، اَنْكَ آچِيْقِ اَوْلْسِنِي اَيْسْتِه دِيكِكْ حَالْدِه اچارم

(۲) یاخود ما ضیدن لَوْ جَاءَ لَغْنِي . اکر کلورسه ترکی چاغوز

(۳) لسان عوامده کتوریلور .

لغات

بوابیج	بوابیج	تمام ابتدی	تعم	یذبغی لازمدر افتضا ایدر.	تعم
یا پوچار	بوابیج	تمام ابتدی	تعم	یذبغی لازمدر افتضا ایدر.	تعم
فُضُولِی	فُضُولِی	محلّات محلّه لیر	محلّات	مساعده ابتدی	جاز
اوغر شان کمه	فُضُولِی	محلّات محلّه لیر	محلّات	مساعده ابتدی	جاز
اوقدر	الی هذه الدرجه	آخر صوک	آخر	واجب اولدی	لزم
اور تاق	شريك	ثمن بها	ثمن	لابق اولدی	لاق
ترجمه	ترجمه	اکید معقق امین	اکید	بیلدی	علم (ب)
معدور	معدور	حجره قارده حجره	حجره	کیرالدی	استاجر
متهاون	متهاون	حال ما او حالده	حال	قبادی	اغلق
تقی	تقی				

تعلیم (۲۵)

كَانَ يَنْبَغِي أَنْ تَسْتَأْجِرَ هَذِهِ الْمَحَلَّاتِ -- تَعَالِ إِنَّ مَعَكَ بَوَابِيجِي --
لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ بَوَابِيج -- أَمَّا كَانَ بَلْزَمٌ أَنْ تَكُونِي نَقِيَّةً -- مَا كَانَ يَلِيْقُ أَنْ
يَكُونُوا فُضُولِيْنَ إِلَى هَذِهِ الدَّرَجَةِ -- إِنْ كَانَ شَرِيْكُهُ فَلَيْسَتْ أَجْرُ الْمَحَلَّاتِ --
يَكُونُ تَمَّ التَّرْجَمَةِ قَبْلَ أَنْ تَفْرَغُوا -- لَوْ كَانَتْ الْبَوَابِيجُ هُنَا لَكُنْتُ قُلْتُ
لَكَ -- لَوْ كَانُوا عَلِمُوا بِذَلِكَ لَمْ يَكُونُوا اسْتَأْجَرُوا الْحُجْرَةَ -- لَوْ كَانَ ذَلِكَ
لَكُنْتُ مَعْدُورَةً -- أَكَيْدُ أَنَّكَ فُضُولِي -- أَهَذَا ثَمَنُكَ الْآخِر -- أَكَانَتْ

بَاكِئَةٌ - كَانَ الْمُتَهَاوِنُونَ (۱) يُغْنُونَ - هَذِهِ الْمُحَلَّاتُ مُسْتَأْجِرَةٌ - كُنَّا قَدْ
صَرْنَا مَعْذُورِينَ - لَوْ كُنْتَ أَحْبَبْتَنَا لَكُنْتَ آتِيَةً - هَلْ جَائِزٌ أَنْ نُغْلِقَ
بَابَ الْحُجْرَةِ - لَوْ كَانُوا عَالَمِينَ بِالَّذِينَ لَرَضُوا - كَانَ لَهُ شَرِيكَ - لَكَّانَ
يَنْبَغِي أَنْ لَا تَغْنُوا

ترجمہ (۲۵)

آغلا یورلردی . - قماره مزه کیر یهور ایدک . - تنبیل اولما ملی ایدک . - دائره لر
قیانمش ایدی . - قماره پی آچیق بیلیور ایدیلر . - بونی بیله جکیز . - چناقلری
قیر مشیدق . - ترجمه کری بتورمزدن اول کلکزه . ساعده ایتمدی . - ترجمه مز
یتدی . - اونلرک تنبیل اولدقلرینه امین دکلی ؟ - بو ترجمه نک فیاتنی بیلحک لازم
ایدی . - بو علمدر . - اگر صوک فیاتنی بیلور ایسه بودکانی کیرالیه حق . -
اگر بوروما نلری بتورمک ایسته یورایسه تنبیل اولما ملیدر . - دکانی آچدی . -
اوقدر فضول اولیه لم . - نه وقت سز کلور ایسه کز روما نلرم بولنور . - اگر
لرولی ایدیه شرقی سونلیدی . - بودائره لره (بلو کلره) کیرمامک مناسب ایدی . -
پایوچلره مالک اوله جقمیسکر؟ - اونلرک معذور اولدقلرینه امین در .

درس (۲۶)

فعل مجهول

(۱۰۶) . - ماضیده ' فعل مجهولک عین الفعلی مکسور (-) اولوب بوندن اول
بولان حرفلرک کافه سی مرفوعدر لر (-) .

مثال:

ضْرَبَ	دو کلدی	(ضْرَبَ دِن)
اُسْتَخْرَجَ	چیقارلدی	(اِسْتَخْرَجَ دِن)

(۱۰۷) - مضارعده فعل مجهولك عين الفعلی مفتوح (-) اولوب مضارعت حرفلریده مرفوع (-) اولور.

مثال:

يُضْرَبُ	اورولور	(يُضْرَبُ دِن)
يُسْتَخْرَجُ	چیقاریلور	(يُسْتَخْرَجُ دِن)

فعل مطاوعت و افعال ضمیریه

(۱۰۸) - فعل مطاوعت: اِنْفِعَالْ اِفْتِعَالْ بابلرندن کلان افعال اولوب مطاوعت معنا سیده 'فعلك اثرینك مفعولده ظهورینه بالاطاعه او فعلك حکمندن متأثر اولوق دیمکدر.

مثال:

اِنْكَسَرَ الزُّجَاجُ	جام قیرلدی	اشته جامك قیرلسی
اجْتَمَعَ الْحُكَمَاءُ	حکما طوپلانندی	حکمانك شوپلانمسی

 مطاوعت اثریدر

افعال ضمیریه نَفْسْ یاخود ذَاتِ کلمه لریله کلان افعال اولوب بو ذَاتِ نَفْسْ کلمه لرینه مطلوب اولان ضمیر متصلدن بری علاوه ایدیلور.

مثال:

اَضْرَبَ نَفْسِي	کندی کندیمی اوریبورم
تَضْرَبَ ذَاتَكَ	کندی کندیکی اوریبورسک

درس (۲۷)

صفت یا خود نعت

(۱۰۹) - عربیة ده صفت موصوفندن سوکره کلور وموصوفيله دائماً

مطابقت ایدر .

امْرَأَةٌ عَفِيفَةٌ
بر عفیف خانم

بِنْتُ جَمِيلَةٍ
بر کوزل قویز

رَجُلٌ عَاقِلٌ
عاقل بر آدم

الشَّيْخُ الْفَاضِلُ
فاضل شیخ کبی

مثال:

(۱۱۰) - صفت مقایسه ایکی شیئی بر برینه نظر آ فرق وتمییزاتی مکرر . بو مقایسه ده

اعلا وادنا جهتیه ایکی به منقسم در . صفت مقایسه عالیه اسم تفضیل

صیغه سیدر .

ثلاثییدن مشتق اولان صفتلردن اسم تفضیل صیغه سی تشکیل آتی مکن ایچون

صفت مذکورک فاه . نك اولنه آ علاوه ایدوب عین الفعلی مفتوح (-) فیلق

ایله اولور .

مثال

طویل اوزون (طویل دن) أطول دها اوزون

عالم بیلان (علم دن) أعلم زیاده بیلان

کبیر بیوک (کبیر دن) أكبر دها بیوک کبی

صفت تفضیلیه ده بزده کی (دن) برینه (من) کتور یلور .

بُوسْفُ أَعْلَمُ مِنْهُ
یوسف اوندن دها عالم در

هُؤْلَاهُ أَعْلَمُ مِنْ أَوْلِيكَ
بونلر اوته کیلردن دها عالم در .

(۱۱۱) . - صفت عالیه بشقه بر صیغه اولیوب منممه یله برابر کلان اسم تفضیلدن عبارتدر .

أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَظَمَ الْخُلَفَاءُ، أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ افنديلر مزلخليفه لرك اكيوکی در
لَيْبِيَّةٌ أَصْغَرَ أَخَوَاتِي
ایبیه قیز قرد اشارمك اكي کوچکی در

(۱۱۲) . - افعال مشتقه دن مشکل اولان ، الوان واشکالی بیان ایدن صفتلردن ، صفت مقایسه تشکیلی أَشَدُّ (پك) (غایت) . أَكْثَرُ (چوق) کلمه لر ينك علاوه سیله در مثال

مُجْتَهِدٌ ، چالیشقان - اجْتِهَادٌ ، چالیشمه - أَكْثَرُ اجْتِهَادًا ، چوق چالیشقان
أَسْوَدٌ ، سیاه - سَوَادٌ ، سیاهلق - أَشَدُّ سَوَادًا ، پك سیاه

(۱۱۳) . - اشبو صفت مقایسه نك اولنه حرف تعریف کتور یلور ایسه ، صفت عالیه تشکل ایتمش اولور .

مثال : هِيَ الْآكْثَرُ اجْتِهَادًا مِنْكُمْ او (مونث) سزدن دها چوق چالیشقان در .
(۱۱۴) . - ادنالق جهنیه صفت مقایسه تشکیلی أَقْلٌ (پك آز) کلمه سنك علاوه سیله در

مثال : جَمِيلٌ ، کوزل - جَمَالٌ ، کوزللك - أَقْلٌ جَمَالًا ، پك آز کوزل .
عَاقِلٌ ، عقلی - عَقْلٌ - أَقْلٌ عَقْلًا - پك آز عقلی

(۱۱۵) - دها زياده مادونيتي بيان ايچون صفت مقايسه نك اولنه حرف تعريف
كتور يلور .

مثال : هُوَ الْاَقَلُّ عَقْلًا مِنْكُمْ اوسزدن دها آز عقللي در

(۱۱۶) - تشبيه و تمثيل ايچون : نظير - مثل - كَ قوللا نيلور .

مثال : هُوَ شَجِيعٌ مِثْلَ الْاَسَدِ او ارسلان كبي شجيع در .
لَيْسَ نَظِيرُهُ اونك نظيري يوقدر .

درس (۲۸)

اعداد بياندر

اعداد اصيه شونلردر :

مؤنث	مذكر	مؤنث	مذكر
ثمان	ثَمَانِيَةٌ ۸	واحدة	واحد ۱
تسع	تِسْعَةٌ ۹	اِثْنَان	اِثْنَان - اِثْنَيْن ۲
عشر	عَشْرَةٌ ۱۰	ثَلَاث	ثَلَاثَةٌ ۳
احد عشر	اِحْدَعْشَر ۱۱	اربع	ارْبَعَةٌ ۴
اثننا عشر	اِثْنَا عَشْر ۱۲	خمس	خَمْسَةٌ ۵
ثلاث عشر	ثَلَاثَةَ عَشْر ۱۳	ست	سِتَّةٌ ۶
الى آخره	الى آخره	سبع	سَبْعَةٌ ۷

مشترك	مذكر ومؤنثلكده مشترك
ستون ٤ ٦٠	عشرون ٢٠
سبعون ٥٠ ٧٠	ثلاثون ٣٠
ثمانون ٨٠	اربعون ٤٠
تسعون (١) ٩٠	خمسون ٥٠
الف ١٠٠٠	مئة او مائة ١٠٠
الفان (١) ٢٠٠٠	مئتان (١) ٢٠٠
ثلاثة آلاف ٣٠٠٠	ثلاثمئة او ثلاث مائة ٣٠٠
الى آخره	الى آخره

(١١٧) ٠ - لسان عربده (٣) دن (١٠) عددينه قدر اولان اعدادك منسوب بولند قارى اسم جمع اوله رق كتوريلوب (اون) ك فوقنده بولنان اعدادك منسوب اولدقلى اسمار مفرد اوله رق وضع ايديلور .

مثال

اوج اركك	-	اوج اركك	ثلاثة رجال
اون بر اركك	-	احد عشر رجل	ثلاث نساء
اون بر قادين	-	احدي عشرة امرأة	اربعة صبيان
درت چوجق	-	مئة صبي	درت چوجق
يوز چوجق	-	مئة صبي	درت چوجق

(١) ٠ - بوتلر حالت نصب وجر لرنده (يعنى مفعول واقع اولدقلى وقت)

عشرين تسعين مئتين الفين در . الخ . (٣٥) نجى ماده به مراجعت اولنه .

(۱۱۸) - براسم مثنی به راجع اولان ایکی عددی ده مثنی اولور

(۱۰) ننجی درسه مراجعت اولنه

(۱۱۹) - احادار دائماً عشراتندن اول کلور . اره لرینه (و) حرف عطفی

قونیلور .

مثال : أَرْبَعَةٌ وَعِشْرُونَ بکرمی درن (درت ویکرمی)

اعداد مرتبه

أَوَّلُ (۱)	برنجی	ثَامِنِ	سکرنجی	خَامِسِ عَشْرٍ	اون بشنجی
ثَانٍ (۱)	ایکنجی	تَاسِعِ	طقوزنجی	سَادِسِ عَشْرٍ	اون التنجی
ثَالِثٍ	اوچنجی	عَاشِرِ	اونونجی	سَابِعِ عَشْرٍ	اون بدنجی
رَابِعِ	دردنجی	حَادِي عَشْرٍ	اون برنجی	ثَامِنِ عَشْرٍ	اون سکرنجی
خَامِسِ	بشنجی	ثَانِي عَشْرٍ	اون ایکنجی	تَاسِعِ عَشْرٍ	اون طقوزنجی
سَادِسِ	التنجی	ثَالِثِ عَشْرٍ	اون اوچنجی		
سَابِعِ	بدنجی	رَابِعِ عَشْرٍ	اون دردنجی		

(۱۲۰) - اعداد مرکبه بی مؤنث یایمق ایچون مذکر بنک آخربنه (ة) علاوه

ایدیلور .

مثال : ثَالِثَةٌ ، اوچنجی ؛ رَابِعَةٌ ، دردنجی ؛ خَامِسَةٌ عَشْرَةٌ ، اون بشنجی .

(۱) - بونلرک موهثنی مستثنا اوله زق : أُولَى ثَانِي دَرَجَةٍ

(۱۲۱)۔ اعداد مرتبہ مرکبہ اعداد اصلیه کبی در .

مثال : **حَادِي وَعِشْرُونَ** • یکرمی برنجی •

(۱۲۲)۔ کورلدیکی وجہله یکرمی عددندن اعتبارًا احادایله عشره ارسنه

و وضع ایدیلور •

تم

درون کتابده مندرج لغاتلر

أَخْبَار - حوادث	أ - می . ادات استفهامدر :
أَخْبَرَ (ب) - خبر ویردی	أَهْكَذَا - بویله می ؟
أَخَذَ - آلدی	أَبٌ - بابا (ج) آباء .
أَخْضَرَ - یشلندی	ابن - اوغل (ج) أبناء .
أَخِيرٌ - صوك (ج) آخیرون	ابنة - قیز اولاد
أِذًا إِذْ ذَاكَ - چونکه ، اولوقت	أَبْدًا - اصلاً
أِذَا - بونقد برده ، اوحالده	أَبْرَةٌ - آکنه (ج) إبرت .
أُذُنٌ - قولاق	أَبْلٌ - دوه . (ج) أبال
أَرْبَعٌ [درت (۴)	أَثْنَانٌ ، اثْنَيْنِ - ابکی (۲)
أَرْبَعَةٌ]	اجْتَمَعَ - طوپیلاندى .
أَرَادَ - ایسته دی	اجْتِهَادٌ - چالیشمه
أَرْمِلَةٌ - طول قاین (ج) أَرَامِلٌ	أَجْنَبِيٌّ - ییانجی (ج) أَجَانِبٌ
أَرْبَعُونَ ، أَرْبَعِينَ - قرق (۴۰)	أَحْمَرٌ - قزاردی
أَرْسَلَ - کوندردی	أَخٌ - فرنداش (ج) أَخُوَّةٌ ، إِخْوَانٌ
أُسْبُوعٌ - هفته	أُخْتٌ - همشیره . (ج) أَخَوَاتٌ
أَسْتَأْنِي - بکله دی	أُخُوَّةٌ - قرداشلق .

اِقْتَرَبَ - یا قلاشدی	اِسْتَأْجَرَ - کرا دی
اَقَامَ - او طوردی ، اقامت ابتدی	اِسْتَأْهَلَ - لایق اولدی
اَقْلَّ - پک آز	اِسْتَجَابَ - اسعاف ابتدی
اَکْبَرَ - پک بیوک	اِسْتَحْسَنَ - بکندی
اِکْتَسَبَ - قزاندی	اِسْتَخْبَرَ - خبردار اولدی
اَکْثَرَ - چوق	اِسْتَسْقَى - صوابسته دی
اَکِيدَ - محقق	اِسْتَغْفَرَ - مغفرت ایسته دی
اَأْکَلَ - پیدی	اَسْوَدَ - سیاه
اَلَا - دکل می ؟	اَشْتَرَى - ساتون آلدی
اَلتَّزَمَ - التزام ابتدی	اَشَدَّ - غایت ، پک
اَلْاِحْدَ - بازار	اَصْحَابَ - ارقداش
اَلْاِثْنَيْنِ - بازار ایرتسی	اَطْوَلَ - پک اوزون
اَلثَّلَاثَهَ - صالی	اَعْطَى - ویردی
اَلْاَرْبَعَاءَ - چهارشنبه	اَعْلَمَ - زیاده عالم
اَلْخَمِيسَ - پنجشنبه	اِعْوَرَ - شاشی اولدی
اَلْجُمُعَهَ - جمعه	اَغْلَقَ - قپادی
اَلسَّبْتِ - جمعه ایرتسی	اَفَلَ - غروب ابتدی

أَنَا	- بن	الْبَارِحَةَ	- ذون
أَنْتَ	- سن	أَوَّلِ الْبَارِحَةِ	- اولکی کون
أَنْتِ	- سن (مؤنث)	الْمَأْمُولِ	- مامولدر
أَنْتُمَا	- سز (مثنی) (مذکر و مؤنث)	أَلْفِ	- بیک
أَنْتُمْ	- سز	إِلَى	- •• یعنی غایه
أَنْتُنَّ	- سز (مؤنث)	إِلَى أَنْ	- د کین
نَحْنُ	- بز	إِلَى الْآنِ	- بوآنه قدر
إِنِخَدَعِ	- آلداندی	إِلَى هَذِهِ الدَّرَجَةِ	- او قدر
إِنْصَرَفَ	- اوزا فلاشدی	إِلَى حَدِّ	- قدر - د کین
أَوْ	- یا خود ، ادات عطف	أَمَّا	- د ککی ؟ استفهام انکاری
أَوْضَ	- او طه لر	أُمِّ	- والدہ
أَوْلَادِكَ	- انلر	أُمِّي	- والدہم
أَيِّ	- هاتکی	أَمْرٍ	- امر ابتدا
أَيْنَ	- نره ده من آین نره دن	أَمْكِنَ	- او اہ بیلوردی
		أَمَامَ	- اوک
		أَمْتِعَةٍ	- اشیاء
		أَمَلٍ	- امل ابتدا

صوکره - دها - هنوز	بَعْدُ	ب	
بارین دن صوکره	بَعْدَ غَدٍ	ایله برابر	ب
اوزاق	بَعِيدًا	قپو (ج) أَبْوَابٌ	بَابٌ
فاطر	بَغْلٌ	خالق	بَارِي
صغرتماج، صغر چوبانی	بِقَارٍ	ارکن	بَاكِرًا
اینک	بِقَرَّةٍ	بَخِيلٌ (ج) بُخَالَةٌ	بَخِيلٌ
	بَقِيٌّ	باشلادی	بَدَأَ
فاچه	بِكَمٍّ	ز باده، فضله	بِالزِّيَادَةِ
آغلادی	بِكَمِيٍّ	تخوم	بَذْرٌ
آغلانندی	بِكَمِيٍّ	صفوق	بَرْدٌ
پریشان ابتدی، (امتعه حقیقده)	بِلَبَلٍ	پوسته جی	بَرِيدٌ
قیز، (ج) بِنَاتٌ	بِنْتٌ	چول	بَرِيَّةٌ
فشنکار	بِنَادِقٍ	رشوت و پردی	بَرَطْلٌ
تفنگ	بِنْدَقِيَّةٌ	فوجی	بَرْمِيلٌ
یاپدی، بنا ابتدی	بِنِيٍّ	اثبات ابتدی	بَرَهَنٌ
پاپوچار	بِوَابِعٍ	قارپوز	بَطْنِيخٌ
صاتیجی	بِيَّاعٍ	کوندردی	بَعَثَ

<p>صویبندی - تعری</p> <p>اقشام طعامی ابتدی - تعشی</p> <p>آصلدی - تعلق</p> <p>اوگزندی - تعلم</p> <p>اوکله طعامی ابتدی - تغدی</p> <p>الماء - تفاح</p> <p>کیر یله دی - تقمقر</p> <p>پرهیزکار، صالح آدم - تقی</p> <p>مکتوبلشدی - تکاتب</p> <p>قیرلدی - تکسر</p> <p>سویلدی - تکلم</p> <p>اوقودی - تلا</p> <p>شاگرد (ج) تلامیذ - تلمیذ</p> <p>او - تلك</p> <p>تمام ابتدی، بتوردی - تمم</p> <p>که وشکلک ابتدی - تهاون</p>	<p>صاندی - بیع</p> <p style="text-align: center; font-size: 2em;">ت</p> <p>طقوزنجی - تاسیع</p> <p>صمان - تبین</p> <p>قارشدی - تبلبل</p> <p>آت . آلتندده - تحت</p> <p>یووارلانندی - تدحرج</p> <p>براقدی - ترک</p> <p>قنال - ترعة</p> <p>طقوز (مؤنث) - تسمع</p> <p>" (مذکر) - تسعة</p> <p>طقسان - تسعون، تسعین</p> <p>بارشدی - تصالح</p> <p>تصنیف - تصنیف</p> <p>کل - تعال</p>
--	--

ث

ج

کلدی	-	جاء	-	اوجنجی	-	ثالث
مجادله ابتدی	-	جَادَل	-	سکرنجی	-	ثامن
قومشو (ج) جیران	-	جَار	-	آغر	-	ثقیل
مساعده ابتدی	-	جَاز	-	بوز	-	ثلج
مکافات ابتدی	-	جَازَى (ب)	-	مذکر	[اوج	ثلاث
اوطوران	-	جِالس	-	مؤنث		ثلاثة
طرف (ج) جوانب	-	جَانِب	-	اوتوز	-	ثلاثون ، ثلاثین
جبه	-	جِبَة	-	اوجیوز	-	ثلثمائة
ظاغ . (ج) جبال	-	جِبَل	-	مؤنث	[سکر	ثمان
صپه	-	جِجَش	-	مذکر		ثمانية
پک	-	جِدَا	-	سکسان	-	ثمانون ، ثمانین
بکی	-	جَدِيد	-	بها . (ج) آثمان	-	ثمان
غزته لری	-	جَرَائِد	-	اون ایکی	-	ثانی عشر
باره لادی	-	جَرَح	-	لیک (ج) اثواب	-	ثوب
واقع اولدی	-	جَرَى	-	اثواب	-	ثياب

جزار	-	قصاب	حَالًا	-	در عقب
جزیره	-	آطه	حَبَّ	-	سودی
جسر	-	کوپری	حَبْر	-	مرکب
جص	-	کیرج	حَبْل	-	اب (ج) حَبَائِل
جمال	-	دوه جی	حَتَّى ، حَتَّى أَنْ	-	دکین
جمل	-	دوه	حَجْمَةٌ	-	سند
جمیل	-	کوزل	حَجْرَةٌ	-	اوطه ، قماره
جناح	-	قناد	حَجْر	-	طاش (ج) أَحْجَار
جنب	-	یان	حَجَل	-	گگکک
جید	-	ای	حَدِيد	-	دمبر
ح					
حائط	-	دیوار (ج) حِطَّان	حَزْن	-	کدر (ج) حُزْنَاء
حادی عشر	-	اون برنجی	حَزِنَ	-	محزون اولدی
حارة	-	سوقاق	حَسَى	-	حسی ایتدی ، طویدی
حاضر	-	موجود	حِصَان	-	آت
حال ما	-	اوحالده	حَضَرَ	-	کلدی

حَطَّ (حَطَّطًا) - قويدی

خَرَبَ - بوزدی ' ببقدی

حَقَلَ - تولا

خَرُوفٌ - قیون

حَمَارٌ - اشك

خُبْزٌ (عِيشٌ) - اکک

حَنِظَةٌ - بقدای

خُدَّ - آل

حَوْلٌ - چوره ' اطراف

خُسَارَةٌ - زیان

حَيَّةٌ - پیلان

خَشَبٌ - اودون (جه) آخشاب

حَيْثٌ - چونکه ' هرنقدر

خَشْبَةٌ - اودون پارچه سی

خَطْبَةٌ - وعظ ' نصیحت

خ

خَفِيفٌ - بینی ' خفیف

خَاتَمٌ - یوزک

خَلٌّ - سرکه

خَادِمٌ - اوشاق (ج) خُدَّام

خَلْفٌ - ارد ' ارقه

خَافٌ - قورقدی

خَمْسٌ - مؤنث

خَالَ - دایی

خَمْسَةٌ - بش

خَالَةٌ - تیزه

خَمْسَةٌ - مذکر

خَامِسٌ - بشنبی

خَمْسُونَ - خمسین - الی

خَبَّازٌ - اکمکبی

خَنْجَرٌ - خنجر

خَبْرٌ - خبر (ج) آخبار

خَيْطٌ - اپلک

ز		خیاط - تیزی
		خیمه - چادر (ج) خیم
	ذ	و
بو	ذ	
	ذات	دار - دوندی * طولاشدی
ذوات (ج)	ذات	دارس - شاگرد
شو	ذالك	دجاجه (فرخه) - طاووق
بوغاز لادی	ذبح	دخل - کیردی
قول	ذراع	دراهم - یاره
او	ذالك	دریزین - ترا بزان * قورقوای
آلتون	ذهب	درس - درسنی اوفودی
کیتدی	ذهب	دفن - کومدی
ر		دق - اوردی * چالدی
دردنجی	رابع	دم - قان
باش	راس	دمع - کوز یاشی (ج) دموع
رعاة	راع	دون - سز
آتان	رام	

آلمہ (صائون آلمہ)	سرائے	بیچاق	سکین
اورناق (ج) شرکاء	شریک	زنجیر (ج) سلاسل	سلسلہ
آریہ	شعیر	فور تولدی	سلام
یاقدی (موم و سائره)	شعل	مردبان	سلم
شفقتلو	شفیق	طوبدی * ایشندی	سمع
قراندش (آنا بابا بر)	شقیق	بالتق	سمک
موم (ج) شموع	شمع	سنه (ج) سنوات	سنه
شمعدانلر	شمعدانات	چارشو	سوق
بیق (ج) شوارب	شنب	قلنج (ج) سیوف	سیف
چتال	شوکه	افندی (اولو) (ج) سادات	سید
ای ، شهر	شهر	خانم (ج) سیدات	سیده
جمال	شیال	ش	
معلم ، اختیار ، رئیس القوم	شیخ		
		کنج (ج) شباب	شاب
		کنج فادین	شابه
		آغاج (ج) اشجار	شجره
		شخص	شخص

ص

صاحب صاحب ، رفیق

ط

ظَن - ظن ابتدی

ظَهَرَ - ظاهر اولدی

ظَهْر - آرقه

ظَهْر - اوكله * اوكله وقتی

ع

عَامٌ - سنه

عَالِمٌ - عالم . (ج) علماء

عَبْدٌ - قول . (ج) عِبَاد

عَبِيْقٌ - اسكى

عَجَلَةٌ - تکرک

عَجُوزٌ - اختیار

عَدٌ - صایدی

عَدَّةٌ - عدد ، برقاچ

عَدَسٌ - مرجک

عَذَابٌ - اذیت

عَذَبٌ - اذیت ابتدی

عَرَبِيَّةٌ - عربجه

عَرَفَ - طانیدی

عَطَشَانٌ - صوسز

عَظِيْمٌ - بيوك ، اولو

عَلِمَ - بیلدی

عَلِمَ - بیلدیردی

عَلَى - اوزره ، اوزرینه

عَلَى الْأَقْل - هیچ اولمزابسه

عَلَى مَهْلٍ - آغر ، يواش

عَلَى غَفْلَةٍ - غفلتله

عَمِلَ - یاپدی

عَنْبٌ - اوزوم (ج) أَعْنَابٌ

عِنْدَ - فت . (ادات ظرف)

عِنزَةٌ - کچی

عُنُقٌ - بیون . (ج) أَعْنَاقٌ

عَنْ قَرِيْبٍ - یقینده

عَوَضًا عَنْ أَنْ - بدلا ، یرینه

فهم	-	آکاددی	قصردی	-	قصردی
فی	-	ده . (ادات ظرف)	قصردی	-	کوشک (ج) قُصُور
فی الْحَقِيقَةُ	-	صحيحاً	قصير	-	قيصره
ق					
قائل	-	ديان * سويليان	قَطَّ	-	کدی (ج) قِطَاطُ
قَالَ	-	ديدی * سويلدی	قَطُّ	-	هيچ * اصلا
قَامَ	-	قالقدی	قِطْعَةٌ	-	پارچه
قَامُوسٌ	-	لغت	قَلَمٌ	-	مکتب (ج) اَقْلَامٌ
قُبَالَةٌ	-	قارشو * قارشوسنده	قَحْمٌ	-	بغدای دانه سی
قُدَّامٌ	-	اوک	ک		
قُدَّرَ	-	مقتدر اولدی	ك	-	کبی . (ادات تشبيه)
قَرَأَ	-	اوقودی	كَبْرٌ	-	بيودی
قَرَبَ	-	ياؤلاشدی	كَبَشٌ	-	قوچ (ج) كِبَاشٌ
قَرَبَ	-	ياؤلاشدیردی	كَبِيرٌ	-	بيوك (ج) كِبَارٌ
قَرِيبٌ	-	يقين	كِتَابٌ	-	کتاب (ج) كُتُبٌ
قَصَدَ	-	يوكلدی	كُتَّابٌ	-	مکتب (ج) كُتَاتِيبٌ
	-		كُتَّبٌ	-	يازدی

گمّاری - آرهود	گورک (اوموز)	گتف
گمّنه - کلین - ینکه (ج) گنّاین	چوق	گشیر
گمّنه - بالقون (ج) گنّان	بو یله	گذا
گمّنه - آقلق	صندالیه	گرسی
گیف - نصل	باغ	گرم
	قیردی	گسر
ل	الدوان	گنوف
لاجل - ایچون	بی (امر حاضر)	گن
لاشک آن - شبهه سزکه	هپ	گن
لان - چونکه	هریری	گن واحد
لاق - لایق اولدی		گن واحده
لیب - عاقل	کوپک (ج) کلاب	گلب
لحام - قصاب	سوز کله	گلمه
لحم - ات		گم
لزم - واجب اولدی	کز (ضمیر متصل)	گما
لطیف - لطیف		گن
لعب - اوبون	نکم	گما

مِثَّةٌ	- یوز	لَعِبَ	- اوینادی
مِثْتَانٌ	- ایکی یوز	لُغَةٌ	- لغت • لسان
مِبتَدِیٌّ	- باشلایان	لَمَّا	ادات جازم
مِبتَسُوْطٌ	- ممنون	لَمَّاذَا	- نه ایچون
مِبتَلَعٌ	- مقدار	لُوحٌ	- لوحه (ج) آلُوَاحِ
مِبتَاعٌ	- اشیاء (ج) اَمْتِعَةٌ	أُوْزٌ	- بادم
مِشْهَآوِنٌ	- تنبل • کهوشک	لَیْلٌ	- کیچه
مِتَى	- نه وقت	لَیْلًا	- کیچه این
مِتَى مَا	- اثناده • وقتاکه	م	
مِثْلٌ	- کبی	مَائِدَةٌ	- سفره
مِجتَهَدٌ	- چالیشقان	مَأْمُولٌ	- امیداولنان نسنه
مِجْلِسٌ	- مجلس	مَاتَ	- اولدی
مِجْبَرَةٌ	- حقه • مرکب حقه سی	مَادٌّ	- اوزادان
مِخْزِنٌ	- حزن و یرن	مَآذًا	- نه • نه شیء
مِخْسَنٌ	- احسان ایدیجی		
مِخْلٌ	- یر • (ج) مِخْلَاتٌ		
مِخْدَةٌ	- یوز یا صدیقی		

مخزن	- مخزن . (ج) مخازن	مشی	- یوروتدی
مد	- اوزاندی	مصري	- مصرنی
مدت	- مدت ، معین زمان	مصیبة	- مصیبت
مدح	- ثنا ابتدی	مضروب	- اوریلان
مذخنة	- باجا	مطر	- بغمور
مر	- اوغرادی	مطرقة	- چکیچ
مرآة	- آینه	مع	- برابر
مرآة	- برکوه . (ج) مرآت	مع ذلك	- بونکاه برابر
مرج	- چایز . (ج) مروج	معلم	- معلم ، اوکره دیچی
مرکب	- کئی بجز اونهر اواسطه نقلیه	معمل	- فابریقه
مریض	- خسته	مفتاح	- اناختار . (ج) مفاتیح
مرمی	- آتیلان	مقبول	- مقبول
مُسرف	- اداره سز	مقول	- سویله نیلان
مِسْطَرَة	- مسطره	مکتب	- قلم او طه سی ، یازمیخانه
مَسْک	- طوندی	ملاً	- طولدی
مَسْکِین	- فقیر . (ج) مساکین	ملح	- شور
مَشْغُول	- مشغول	ملیح	- خوش ، کوزل

موفّر ^{سه} - اداره‌لی	ملعقة ^ه - قاشیق
ن	ممدود ^د - اوزانان
نا - مزه (ضمیر متصل)	من ^ن - کیم
نار ^ر - آتش	من ^ن - حرف جر
نافع ^ع - فائده‌لی	من ^ن این ^ن - نره دن
ناقة ^ه - دیشی دوه	من ^ن اعلی ^ی - یوقار بدن
نال ^ل - نائل اولدی	من ^ن اللّازم ^م ان ^ن - لازمدرکه
نام ^م - او بودی	من ^ن الممکن ^ن - ممکن در
نجار ^ر - طوغراماجی * دولکر	من ^ن المحال ^ل - محالدر
نحاس ^س - باقر	منارة ^ه - فنار بحری
نجح ^ح - موفق اولدی	منح ^ح - احسان ایندی
نحن ^ن - بز	مند ^د - دبزو
نخالة ^ه - کپک	منزل ^ل - مسکن ' خانه
نزل ^ل - ایندی	من ^ن غیر ان ^ن - سزین
نساء ^ه - قادینلر	موت ^ت - اولوم (ج) اموات ^ه
نسی ^ی - اونوندی	موضع ^ع - یر
نطح ^ح - سوسدی	موضوع ^ع - قونیلان

وَجْهٌ - بوز	نَظِيرٌ - نظير
وَسِيخٌ - كيرلی	نَعَمٌ - اوت
وَسِيخٌ - كيرلتدی	نَفْسٌ - نفس
وَسِعٌ - كيشلتدی	نَوْمٌ - او بوتدی
وَصَلٌ - واردی	نَهَارٌ - كوندز
وَعَاءٌ - قاب . (ج) اَوْعِيَةٌ	نَهَايَةٌ - نهايت
وَعْدٌ - وعد	
وَعَدٌ - وعد ايتدی	و
وَلَا شَيْءٌ - هيچ برشي	وَاحِدٌ [بر
وَلَا وَاحِدٌ [هيچ بر	وَاحِدَةٌ]
وَلَا وَاحِدَةٌ [	وَاسِعٌ - كيش
وَلَدٌ - اوغل . (ج) اَوْلَادٌ	وَالِئٌ - بوقسه
	وَالِدٌ - بابا
ه	وَالِدَةٌ - آنا
هَاتٌ - وير ، كتور	وَاضِعٌ - قويان
هَذَا - بو . (مذكرة مخصوص)	وَاقِعَةٌ - وقعه
هَذِهِ - بو . (مؤنثه ")	وَجَدٌ - بولدی

هَرَبَ - قاچدی

هَكَذَا - شویله، بویله

هَلْ - می (ادات استفهام)

هَنَا - بوراده

هُنَاكَ - اوراده

هُؤُلَاءِ - بونلر

أُولَئِكَ - اونلر

هُوَ - مذکر
او
مؤنث

هِيَ - مؤنث
او
مؤنث

لا

لَا - خیر

لَا... وَلَا - نه... نه

لَا - ادات نفی

لَاقَ - لایق اولدی

يَا

يَا - ادات ندا

يَا أُمَّيْ - یا والدہ

يَنْبَغِي - لازم در

يَوْمَ - کون (ج) آیام

يَدٍ - ال (ج) آیادی

يَدِي - الم

کلمات منتخبه

شهره دائر (۱)	خانه به دائر (۲)
الْبَلَدَةُ	شهر
السُّوقُ	چارشو
الشَّارِعُ	جاده
السَّكَّةُ	یول
سِكَّةُ الْحَدِيدِ	دمیر یولی
الْمَحَطَّةُ	استاسیون
الشَّجَرُ	سرحد
الْحَارَةُ	سوقاق
	خانهِ بِه دَائِر (۲)
	الْبَيْتُ - الدَّارُ خانهِ
	الْبَابُ قپو
	أَوْضَةٌ اوطه
	شَبَّاکُ پنجره
	قَفْلٌ - کَالُون کلید
	مِفْتَاحُ اناختار
	بَيْتُ الرَّاحَةِ - مَسْتَرَا ح - ابد استغانه
	حَنْفِيَّةُ موسلق

اشیای بیتمه به دائر (۳)

تر بزه	ماصه	سَرِيرٌ	قار یوله	مَلْعَقَةٌ	قاشیق	لِحَافٌ غَطَا یورغان
کُرْسِيٌّ	سندالیه	فِرَاشٌ	یتاق	شَوَكَةٌ	چتال	مَرْتَبَةٌ دوشک
مِرْآيَةٌ	آینه	مَلَايَةٌ	چارشاف	سِكِّينٌ	بیچاق	سِتَّارَةٌ پرده
شَمْعَةٌ	موم	نَامُوسِيَّةٌ	جیننک	فُوطَةٌ	پشکیر	
شَمْعَدَانٌ	شمعدان	مَخَدَّةُ النَّوْمِ	بوز یاصدیقی			

		وجوده دائر (۴)	
الرجل	آغز	البطن	فان
السرّة	دوداق	الساق	باجاق
الرقبة	ال	اللسان	دل
	قول	الاسنان	ديشار
	طيرناق	الشوارب	بيقلر
	برون	اللعبة	صقال
	الكتف	الذقن	جكه
	ارقه		

		اصنافه دائر (۵)	
حليب	خبز - عيش امك	غسال	چاشيرجى
قائمة	دقيق اون	كواليني	چلينكر
ملح	لحم ات	وراق	كاغدجى
خضار	كستليتة	حداد	دهيرجى
فلفل	بيض يمورطه	سكرية	شكرجى
سكر	جبنه		
عسل	لبن		

ماكولاته دائر (۶)

اصنافه دائر (۵)

يفورد	خبز - عيش امك	غسال	چاشيرجى
قائمة	دقيق اون	كواليني	چلينكر
ملح	لحم ات	وراق	كاغدجى
خضار	كستليتة	حداد	دهيرجى
فلفل	بيض يمورطه	سكرية	شكرجى
سكر	جبنه		
عسل	لبن		

مزین - حلاق بربر			
جزار قصاب			
خباز امكجى			
خياط ترزى			
بياع صاتيغى			
بنا يابوجى			
نجار دولكر			

فول	بقله	آرنب	طاوشان	میوه به دایر (۸)	بندوقه	فندق
خارشوف	انکنار	غزال	جیلان	لوز بادم	خوخه	شفتالو
قوروم	لخته	کلب	کوپک	گریز کراز	برنقان احمر	فان پور نقالی
حمص	نخود	قط	کدی	مشمش زردالو		
عدس	مرجهک	اسد	سبع آرسلان	عنب اوزوم		
الغدا	اویله طعامی	نمر	قاپلان	سفرجل ایوا	صحرا	یه متعلق (۹)
العشا	اقشام طعامی	دب	ایو	أبو فزوة کستانه	صحراء	
حیوانات	وقوشلره	بغل	قاطر	بلحه خرما	حقل	ترلا
	دائر (۷)	ذئب	قورد	تاین اینجیر	بریه	اووا
حصان	آت	ثعلب	تلکی	رمان نار	جبل	طاغ
فرس	فسراق	سیمانه	بیلدیرجین	تفاح الماء	واد	دره
جمار	مرکب	عصفور	سرچه	گمترآه آرود	عزبه	قریه جک
خروف	قیون	فرخه	طاووق	برقوق اریک	عبادیه	چفتلک
میزه	کچی	دیک	حوروز	بیطیح قار پوز	مطحنة	دکرمن
جدي	ارکچ	حمامه	کوکرجین	شمام قاوون	طاحون	
ثور	اوکوز	بمام	فوری	موز موز	طحان	دکرمنجی
بقرة	اینک			جوز جویز	غابه	اورمان

نهر	چای	البرزد	صغوق	قدیم - عتیق اسکی	ازرق	ماوی
مرج	چایر	الثلج	بوز	سخی - کریم جوهر	اصفر	صاری
التبن	صمان	المطر	یغمور	سهل	کسلان	تنبل
هوایه دایر (۱۰)		الصاعقة	یلدرم	صعب	معمل	اهالچی
السماء	کوک	الطراوة	سرینلک	مطیع	اطاعتی	حبیث
الارض	یر	البسهیه دایر (۱۱)		عاص	اطاعتسز	غنی
النجوم	یلدزلر	کسوة	روبا	فایق	ادبسز	مسکین
النور	آیدنلق	قمیص	کوملک	اعمی	کور	خواف
الظلام	قراکلق	لباس	دون	آخرس	دلسز	سارق
الضباب	پوس	مرکوب	قوندره	اصم	صاغر	سمین
السحاب	بلوط	کفوف	الدوان	اعرج	طوپال	نخیف
الریح روزگار، بل		شاب	کنج	احدب	قانبور	اللصوص
البرق	شمشک	اوصافه دایر (۱۲)		هرم - فوجه، اختیار	قابله	ابه قادین
الرعد	کوک کورله سی	بشوش	کولر بوزلو	ابيض	بیاض	خاله
الماء	صو	محبوب	سوکلی	اسود	سیاه	ابن العم
الحر	صیجاق	حبیب	دوست	احمر	قرمزی	بنت العم « فزی

ایک نئی قسم

م

